

Ανώτατο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Κρήτης

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΑΠΟΣΒΕΣΗ ΠΑΓΙΩΝ (ΜΕΘΟΔΟΣ-ΕΦΑΡΜΟΓΗ)

ΚΟΥΜΑΝΤΑΚΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

A. M.: 3551

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΑΝΤΩΝΟΓΛΟΥ ΝΕΚΤΑΡΙΑ

ΗΡΑΚΛΕΙΟ 2012

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να αναδείξει την ευρύτερη σημασία των αποσβέσεων για την επιχείρηση, οι οποίες αποτελούν ένα κύριο κομμάτι της λογιστικής που απασχολεί έμμεσα τις επιχειρήσεις. Αποτελεί μια προσπάθεια εισαγωγής στην έννοια της απόσβεσης, η οποία είναι πολύ σημαντική για μια σύγχρονη επιχείρηση. Μια επιχείρηση αποτελείται από πολλά στοιχεία αξίας, τα οποία κάθε διαχειριστική περίοδο δέχονται ένα ποσοστό απόσβεσης ή και ακόμα αποσβένονται εις ολόκληρο. Είναι σημαντικό οι αποσβέσεις αυτών να γίνονται σωστά, διότι επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό τα κέρδη της επιχείρησης. Πρέπει να γνωρίζει εάν τα πάγια στοιχεία που την αποτελούν έχουν αποσβεστεί και σε πιο βαθμό, διότι μπορεί να καθορίσει πολλά πράγματα από αυτό, όπως νέα επενδυτικά πλάνα, αλλά και κάποιες πωλήσεις αυτών. Άρα, μπορούμε να αναλογιστούμε πόσο σημαντικές είναι οι αποσβέσεις. Στην Ελλάδα υπάρχει συγκεκριμένη νομοθεσία που τις καθορίζει καθώς και τον συντελεστή απόσβεσης του κάθε παγίου στοιχείου.

Το περιεχόμενο της εργασίας απευθύνεται σε όσους έχουν γενικές γνώσεις λογιστικής και μπορεί να βοηθήσει στη κατανόηση των αποσβέσεων μια σειρά παραδειγμάτων για κάθε περίπτωση. Δεν είναι δυνατόν να περιλαμβάνει όλες τις λεπτομέρειες που μπορούν να προκύψουν δίνει όμως μια γενική κατεύθυνση και βοήθεια για την κατανόηση του θέματος.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα:

1.Γενικά Περί Αποσβέσεων.....	5-6
2.Οι Ορισμοί των Αποσβέσεων	
2.1 Έννοια και ορισμός.....	7
2.2 Οι φορολογική πλευρά των αποσβέσεων.....	8-9
2.3 Η απόσβεση ως στοιχείο κόστους.....	9-10
2.4 Μητρώο παγίων στοιχείων.....	10-11
3.Οι Προσδιοριστικοί Παράγοντες των Αποσβέσεων	
3.1 Παράγοντες που επιφέρουν μείωση της αξίας των παγίων στοιχείων.....	12-13
4.Μέθοδοι Αποσβέσεων των Πάγιων Στοιχείων	
4.1 Μέθοδος της σταθερής αποσβέσεως.....	14-17
4.2 Μέθοδος της φθίνουσας αποσβέσεως.....	18-20
4.3 Μέθοδος της λειτουργικής αποσβέσεως.....	20-22
Συμπέρασμα.....	22
5.Τρόπος Και Σκοπός Διενέργειας Αποσβέσεων	
5.1 Λογιστικές εγγραφές επί των αποσβέσεων.....	23-24
5.2 Εμφάνιση των αποσβέσεων στον ισολογισμό.....	25-27
5.3 Μετατροπή έμμεσων αποσβέσεων σε άμεσες.....	27-28

6.Προεδρικό Διάταγμα 299/2003 Φ. Ε. Κ. Α'255/4.11.2003.....	29-50
7.Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο.....	51-60
Προσάρτημα.....	61-80
Ενδεικτική Βιβλιογραφία.....	81

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ

Τα παγία στοιχεία αποκτούνται από τις λογιστικές μονάδες γιατί τα στοιχεία αυτά προσφέρουν υπηρεσίες οι οποίες είναι περιορισμένες επειδή και η ζωή τους είναι περιορισμένη. Κατά κανόνα απεριόριστη ζωή έχουν τα οικόπεδα. Τις υπηρεσίες αυτές μπορούμε να τις θεωρήσουμε ότι συνιστούν ένα σύνολο ή ένα απόθεμα υπηρεσιών που υπάρχει στο πάγιο στοιχείο.

Έτσι συμφώνα με τα παραπάνω μπορούμε να πούμε ότι όταν μια λογιστική μονάδα αγοράζει ένα πάγιο, αγοράζει στη ουσία αυτό το σύνολο ή αλλιώς αυτό το απόθεμα των υπηρεσιών. Το κόστος κτήσεως του παγίου στοιχείου είναι, κατά συνέπεια, και το κόστος κτήσεως αυτού του αποθέματος των υπηρεσιών.

Η λογιστική μονάδα αγοράζει επειδή εκτιμά πως με την κατάλληλη χρησιμοποίηση και αξιοποίηση αυτών των υπηρεσιών, θα δημιουργηθούν αρκετά έσοδα, ώστε να καλυφθεί, το κόστος αυτών των υπηρεσιών.

Ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά των παγίων είναι ότι έχουν ωφέλιμη ζωή μεγαλύτερη του έτους. Αυτό σημαίνει ότι το χρονικό διάστημα που απαιτείται για να εξαντληθούν οι υπηρεσίες που υπάρχουν σε ένα πάγιο στοιχείο, είναι μεγαλύτερο του έτους. Η εξάντληση ή αλλιώς η μείωση των χρησιμων υπηρεσιών μπορεί να οφείλεται σε διάφορους λόγους και συγκεκριμένα στη χρήση ή λειτουργία του παγίου, στην πάροδο του χρόνου, σε τεχνικές αλλαγές και ακόμη στην οικονομική απαξίωση του στοιχείου.¹

---

¹ Εάν στο τέλος κάποιας λογιστικής χρήσεως ή άλλης περιόδου, θελήσουμε να προσδιορίσουμε το κόστος των υπηρεσιών ενός παγίου οι οποίες έχουν εξαντληθεί και το κόστος των υπηρεσιών που παραμένουν στο πάγιο ως απόθεμα, τότε πρέπει να ενεργήσουμε ως εξής: Να εκτιμήσουμε ποιο ποσοστό ή αλλιώς ποιο μέρος από τις συνολικές υπηρεσίες έχει εξαντληθεί και ποιο δεν έχει, και συνεπώς παραμένει στο πάγιο ως απόθεμα. Στη συνέχεια, με βάση τις εκτιμήσεις αυτές και το κόστος κτήσεως του παγίου, προχωρούμε στον υπολογισμό του κόστους των επιμέρους υπηρεσιών.

Τα περιουσιακά στοιχεία του Ενεργητικού, είτε αυτά ανήκουν στην κατηγορία του Παγίου, είτε σε εκείνα του Κυκλοφορούντος ή του Διαθεσίμου, εισέρχονται στην κυκλοφορία και άλλα μεν από αυτά κινούνται ταχέως και άλλα βραδέως. Τα Πάγια στοιχεία, είτε πρόκειται για ενσώματα: γήπεδα – οικόπεδα², κτίρια, έπιπλα και σκεύη, μεταφορικά μέσα κ.α., είτε πρόκειται για ασώματες ακινητοποιήσεις: υπεραξία επιχειρήσεως, διπλώματα ευρεσιτεχνίας, έξοδα ιδρύσεως και πρώτης εγκατάστασης κ.α., υπόκεινται με την πάροδο του χρόνου, σε μείωση της αξίας τους. Τις μειώσεις αυτές ονομάζουμε Αποσβέσεις.

---

² Στο λογαριασμό «Γήπεδα – Οικόπεδα», παρακολουθούνται οι εκτάσεις γης, πάνω στις οποίες έχουν κατασκευαστεί και οργανωθεί τα εργοστάσια ή εργοτάξια της οικονομικής μονάδας ή έχουν ανεγερθεί λοιπά κτίρια και εγκαταστάσεις της (π.χ. γραφεία, καταστήματα ή κατοικίες), καθώς και εκείνες που προορίζονται για την εξυπηρέτηση παρομοίων σκοπών. Στα γήπεδα δεν γίνεται υπολογισμός αποσβέσεων, δεδομένου ότι αυτά δεν υπόκεινται σε υλική φθορά. Στην περίπτωση όμως που το γήπεδο χρησιμοποιείται για τη λήψη χωμάτων ή πετρωμάτων και που μετά την εξάντληση τους καθίσταται άχρηστο, δικαιολογείται απόσβεση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΟΙ ΟΡΙΣΜΟΙ ΤΩΝ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ

2.1 ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΣ

Απόσβεση ονομάζεται γενικά η μείωση ενός λογαριασμού για οποιαδήποτε αιτία π.χ. μείωση χρέους, εξαφάνιση απαιτήσεως κατά τρίτου λόγω αφερεγγυότητας του, μείωση ομολογιακού δανείου της επιχειρήσεως, δηλαδή μερική εξόφληση του, ή κατανομή των εξόδων αρχικής εγκαταστάσεως της επιχειρήσεως (έξοδα ιδρύσεως) σε περισσότερες χρήσεις κλπ. Με την στενή έννοια απόσβεση εννοούμε τη μείωση της αξίας ενός παγίου περιουσιακού στοιχείου από τη φθορά που υπέστη αυτό είτε λόγω της παρόδου του χρόνου (χρονική φθορά) είτε λόγω της χρήσεως (λειτουργική φθορά) είτε και όταν οφείλεται σε επιστημονικές και τεχνικές ανακαλύψεις και εφευρέσεις (οικονομική απαξίωση).

Σε μία δεδομένη περίοδο κάθε αξία υπόκειται σε μείωση της τιμής της από διάφορες αιτίες έτσι η μείωση αυτή μπορεί να προέρχεται είτε από προσωρινή, είτε από μόνιμη σμίκρυνση της τιμής της. Στην πρώτη περίπτωση έχουμε τις διακυμάνσεις της τιμής, ενώ στην δεύτερη την λεγόμενη υποτίμηση. Το ποσοστό της υποτίμησης της δεύτερης αυτής περίπτωσης ονομάζουμε **απόσβεση**. Πάγιο περιουσιακό στοιχείο είναι το ενσώματο ή άυλο πάγιο στοιχείο που αποκτάται από την επιχείρηση για διαρκή παραγωγική χρήση και έχει ωφέλιμη διάρκεια ζωής περιορισμένη, πάντως μεγαλύτερη από ένα χρόνο. Η αξία πάνω στην οποία υπολογίζεται η απόσβεση λέγεται **αποσβεστέα αξία**. Ωφέλιμη διάρκεια ζωής του παγίου στοιχείου είναι εκείνη η χρονική περίοδος κατά την οποία το πάγιο στοιχείο αυτό θα χρησιμοποιείται παραγωγικά από την επιχείρηση. Σύμφωνα με το Ε.Γ.Λ.Σ. η χρονική κατανομή της απόσβεσης της αξίας του παγίου στοιχείου, υπολογίζεται με βάση την ωφέλιμη διάρκεια ζωής του. Υπολειμματική αξία είναι η καθαρή αξία, που υπολογίζεται να έχει στο τέλος της ωφέλιμης διάρκειας ζωής του ένα αποσβεσμένο πάγιο στοιχείο.

2.2 Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΠΛΕΥΡΑ ΤΩΝ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ

Από φορολογική άποψη, οι αποσβέσεις υπολογίζονται με βάση τα ανώτατα όρια συντελεστών, που καθορίζονται διά Προεδρικού Διατάγματος, στην τιμή κτήσεως των περιουσιακών στοιχείων προσαυξημένη με τυχόν γενόμενες βελτιώσεις. Ως χρόνος ενάρξεως των φορολογικών αποσβέσεων λαμβάνεται ο χρόνος χρησιμοποίησης του στοιχείου. Αν ο χρόνος αυτός δεν συμπίπτει με την έναρξη της λογιστικής χρήσεως, η απόσβεση υπολογίζεται με τόσα δωδέκατα της ετήσιας αποσβέσεως, όσοι είναι οι μήνες που απομένουν μέχρι το τέλος της χρήσεως, στους οποίους περιλαμβάνεται και ο μήνας μέσα στον οποίο το πάγιο στοιχείο αρχίζει να χρησιμοποιείται και να λειτουργεί.

- Οι αποσβέσεις πρέπει να υπολογίζονται επί της αποσβεστέας αξίας του παγίου στοιχείου και δεν πρέπει να υπερβαίνουν την αξία αυτή.
- Στην αξία κτήσεως του στοιχείου προσθέτονται και οι δαπάνες που έγιναν για τη βελτίωση αυτών.
- Οι αποσβέσεις υπολογίζονται στην αξία κτήσεως των παγίων στοιχείων ή της νόμιμα αναπροσαρμοσμένης αξίας αυτών.

Οι διενεργούμενες αποσβέσεις για τυχόν εκπτώσεις από τα φορολογητέα κέρδη, πρέπει:

- Να έχουν καταχωρηθεί στα λογιστικά βιβλία της επιχειρήσεως.
- Να ενεργούνται σε στοιχεία τα οποία ανήκουν στην κυριότητα της επιχειρήσεως. Επομένως, στοιχεία ξένης κυριότητας δεν επιδέχονται απόσβεση.
- Να διενεργούνται σε στοιχεία, τα οποία υπόκεινται σε απόσβεση.
- Να μην υπερβαίνουν την τιμή κτήσεως, όταν δηλαδή καλύψουν την αξία κτήσεως παύουν δηλαδή να ενεργούνται.
- Να μην έχουν υπερβεί τα ανώτατα νόμιμα όρια των συντελεστών, τα οποία καθορίζονται με τα Προεδρικά Διατάγματα που ισχύουν κατά καιρούς.

Είναι δυνατόν όμως οι επιχειρήσεις να υπερβούν τα ανώτατα όρια, αλλά στην περίπτωση αυτή το καθ' υπέρβαση ποσό δεν επιτρέπεται να αφαιρεθεί από τα ακαθάριστα κέρδη. Επίσης, μπορεί η οικονομικά μονάδα να χρησιμοποιήσει ποσοστά μικρότερα ή ακόμη και να μην ενεργήσει αποσβέσεις. Αλλά και στις περιπτώσεις αυτές (χρησιμοποίηση μικρότερων ορίων ή μη διενέργεια αποσβέσεων) η επιχείρηση δεν δικαιούται να συμπληρώσει το ποσό μέχρι των ανωτάτων ορίων ή να ενεργήσει αποσβέσεις τις οποίες παρέλειψε σε προηγούμενα έτη.

2.3 Η ΑΠΟΣΒΕΣΗ ΩΣ ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΚΟΣΤΟΥΣ

Για να μπορέσουμε να καθορίσουμε την απόσβεση μιας αξίας είναι ανάγκη να διακρίνουμε με προσοχή τα αίτια που την προκαλούν, τα οποία συνήθως είναι τόσο επισφαλής και ποικίλα, ώστε πολλές φορές παραμένουν άγνωστα μέχρι τον καθορισμό της πραγματικής ζημιάς που προκλήθηκε από αυτά. Δεδομένου ότι η απόσβεση διαφόρων αξιών είναι αναπόφευκτη επιβάλλεται να λαμβάνεται πρόνοια για κάλυψη αυτής, με κράτηση κάποιου ποσοστού από τα κέρδη της επιχείρησης. Χωρίς αυτήν την κράτηση θα παραστεί ανάγκη εξεύρεσης νέου κεφαλαίου για πραγματοποίηση της αντικαταστάσεως της αξίας που αποτιμήθηκε. Έτσι όταν δεν λαμβάνεται πρόνοια περί σχηματισμού του πρέποντος κεφαλαίου δεν μπορούμε να θεωρούμε κάθε φορά τον τελικό ισολογισμό που καταρτίζεται ότι απεικονίζει την αληθινή οικονομική κατάσταση της επιχείρησης .

Ανεξάρτητα από την προέλευση των αποσβέσεων, σκοπός του λογιστηρίου είναι ο ακριβής προσδιορισμός τους και η ενσωμάτωση τους στο κόστος για να επανακτήσει έτσι το κεφάλαιο της το οποίο έχει μειωθεί. Η φθορά αυτή των παγίων περιουσιακών στοιχείων δεν αποτελεί ζημιά για την επιχείρηση, αλλά ομαλό έξοδο, το οποίο υπολογίζεται στο κόστος³ των προσφερόμενων υπηρεσιών ή προϊόντων. Εάν το έξοδο αυτό παραληφθεί να υπολογισθεί στο κόστος, δημιουργείται κίνδυνος να μην καλυφθούν οι αποσβέσεις από την διαφορά μεταξύ τιμής πωλήσεως και κόστους, τότε θα υπάρξει ουσιαστική ζημιά. Η ζημιά αυτή βέβαια, δεν θα γίνει αντιληπτή αμέσως,

³ Ένα από τα επίμαχα θέματα της ιδιωτικής οικονομίας και λογιστικής είναι, πάνω σε ποια αξία πρέπει να υπολογίζεται η απόσβεση. Αν δηλαδή πρέπει να υπολογίζεται επί της αρχικής αξίας κτήσεως ή επί της τιμής αντικατάστασης των αποσβεννομένων περιουσιακών στοιχείων. Οι γνώμες διίστανται. Όσοι προσβέδουν τις ορθόδοξες αντιλήψεις υποστηρίζουν ότι, η απόσβεση πρέπει να υπολογίζεται επί της τιμής κτήσεως (κόστος) των περιουσιακών στοιχείων, ανεξάρτητα αν η τιμή αυτή, υπόκειται σε αυξομείωση λόγω των νομισματικών διακυμάνσεων. Άλλοι όμως, ακολουθούν τις νεώτερες δοξασίες, δηλαδή τάσσονται με την άποψη ότι η απόσβεση πρέπει να υπολογίζεται επί της τιμής αντικαταστάσεως. Το ζήτημα έχει μόνο θεωρητική σημασία, γιατί σε άλλες χώρες, και στην Ελλάδα, οι αποσβέσεις, φορολογικώς τουλάχιστον υπολογίζονται επί της αρχικής τιμής κτήσεως. Η κατά καιρούς αναπροσαρμογή των ισολογισμών των επιχειρήσεων μετριάξει κάπως τις συνέπειες που προέρχονται από την νομισματική υποτίμηση, αλλά δεν λύνει οριστικά το πρόβλημα. Βλ. Ν. & Χ. Τότση: «Εγκυκλοπαιδικό Λεξικό Λογιστικής».

αλλά θα εμφανιστεί μετά από ένα χρονικό διάστημα από την φθορά των μηχανών ή από την τεχνική πρόοδο τους. Επιβάλλεται έτσι να ενεργούνται έτσι οι αποσβέσεις και να υπολογίζονται στο κόστος, ακόμα και αν δεν υπάρχουν κέρδη.

2.4 ΜΗΤΡΩΟ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Για την διαχειριστική παρακολούθηση κάθε ενσώματου παγίου στοιχείου (γηπέδου, κτιρίου, μηχανήματος, μεταφορικού μέσου κλπ.) και για τη λογιστική παρακολούθηση της αξίας κτήσης και των αποσβέσεων του, τηρείται Μητρώο Παγίων Στοιχείων το οποίο αποτελεί την τελευταία ανάλυση των λογαριασμών των παγίων περιουσιακών στοιχείων και από το οποίο πρέπει να προκύπτουν τουλάχιστον τα εξής στοιχεία σύμφωνα με τη παράγραφο 2.2.103 του Ε. Γ. Λ. Σ.:

- Η αιτιολογία και τα σχετικά στοιχεία κτήσης, η αρχική αξία κτήσης και οι μεταβολές αυτής (προσθήκες, βελτιώσεις, μειώσεις).
- Τα στοιχεία που εξατομικεύουν το είδος του παγίου (ονομασία και διακριτικά στοιχεία).
- Ο τόπος εγκατάστασης ή ο τρίτος στις εγκαταστάσεις του οποίου τυχόν βρίσκεται.
- Τα στοιχεία της λογιστικής του ένταξης (τίτλοι και κωδικοί αριθμοί του πρωτοβάθμιου λογαριασμού και του λογαριασμού της τελευταίας βαθμίδας).
- Η ημερομηνία κατά την οποία άρχισε η χρησιμοποίηση και η λειτουργία του καθώς και η ημερομηνία που τυχόν τέθηκε σε αδράνεια.
- Η τυχόν κτήση του με ευεργετική φορολογική διάταξη.
- Οι λογισμένες αποσβέσεις με τους συντελεστές, τα ποσά και τα στοιχεία της λογιστικής τους εγγραφής (α/α παραστατικού κ ημερομηνία) καθώς και οι αντιλογισμένες αποσβέσεις σε περίπτωση πώλησης ή καταστροφής κλπ. του παγίου.
- Ο κωδικός αριθμός της τελευταίας βαθμίδας του λογαριασμού αποσβέσεων.
- Τα στοιχεία και η αιτία του τερματισμού της παραγωγικής του δραστηριότητας (εκποίηση, διάλυση, καταστροφή κλπ.).

Για την αντιμετώπιση ενδεχόμενων δυσχερειών, παρέχεται η δυνατότητα τηρήσεως του μητρώου κατά ομάδες ομοειδών παγίων στοιχείων, για παράδειγμα πάγια στοιχεία του λογαριασμού 14 «Έπιπλα & λοιπός εξοπλισμός» που αποκτήθηκαν

κατά τη διάρκεια του μήνα, παρακολουθούνται σε μια ατομική μερίδα, με την προϋπόθεση 10 ότι το συγκεκριμένο πάγιο στοιχείο θα είναι δυνατό να εξατομικεύεται π.χ. κατά την απογραφή ή την πώληση.

Υπόδειγμα Μητρώου Παγίων Στοιχείων

Κωδικός Αριθμός	Περιουσιακό Στοιχείο	Αρχική Αξία	Τακτικές Αποσβέσεις	Πρόσθετες Αποσβέσεις	Σύνολο Αποσβέσεων	Αναπό σβεστη Αξία

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ

3.1 ΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΙΦΕΡΟΥΝ ΜΕΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΩΝ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Όλα τα πάγια περιουσιακά στοιχεία τόσο τα ενσώματα όσο και τα ασώματα-άυλα υπόκεινται με την πάροδο του χρόνου σε μείωση της αξίας τους και συνεπώς έχουν περιορισμένη ωφέλιμη ζωή. Οι παράγοντες που προκαλούν τη μείωση της αξίας των παγίων στοιχείων διακρίνονται σε φυσικούς και οικονομικούς.

A) Οικονομικοί παράγοντες

- *Ιδιωτικοοικονομικοί.* Οι μηχανολογικές εγκαταστάσεις γίνονται ακατάλληλες για χρησιμοποίηση, εξαιτίας γεγονότων που λαμβάνουν χώρα μέσα στη ίδια την επιχείρηση, όπως λ.χ. όταν το εργοστάσιο μεταφέρεται σε άλλη θέση, όταν γίνεται μερική ανανέωση του μηχανολογικού εξοπλισμού του εργοστασίου και διασπάται η μέχρι σήμερα παραγωγική αρμονία και γίνεται ασύμφορη η λειτουργία των μηχανημάτων που δεν ανανεώθηκαν, οπότε τα μηχανήματα αυτά κρίνονται ανεπαρκή⁴, ή όταν αντικαταστάθηκε η χρησιμοποιούμενη πρώτη ή καύσιμη ύλη κ.λπ.
- *Κοινωνικοοικονομικοί Παράγοντες.* Τα πάγια στοιχεία, κυρίως τα μηχανήματα, υπόκεινται στην καλούμενη οικονομική απαξίωση (obsolescence), που σημαίνει αχρήστευση των παραγωγικών στοιχείων λόγω τεχνικών προόδων. Η συνεχής επιστημονική και τεχνική πρόοδος ρίχνει καθημερινά στην αγορά μηχανήματα οικονομικότερης λειτουργίας, που εκδηλώνεται γενικά με την επίτευξη χαμηλότερου κόστους παραγωγής ή με την βελτίωση της ποιότητας του προϊόντος. Η απαξίωση είναι δυνατό να προέρχεται ακόμη και από την αλλαγή

---

⁴ Ένα μηχάνημα κρίνεται ανεπαρκές, όταν δεν μπορεί πια να ανταποκριθεί στις αυξημένες ανάγκες της παραγωγής, λόγω επεκτάσεως του εργοστασίου. Πιθανόν το μηχάνημα να βρίσκεται σε καλή κατάσταση και να προσφέρει το ίδιο έργο μ' εκείνο που προσέφερε όταν αγοράστηκε, αλλά δεν μπορεί πια να συμβάλει στην επίτευξη των νέων αντικειμενικών στόχων της επιχείρησης.

της μόδας, εξαιτίας της οποίας το παραγόμενο προϊόν έπαυσε να ζητείται από την αγορά. Στις πιο πολλές περιπτώσεις, κυρίως στα πάγια των βιομηχανικών επιχειρήσεων, έχουμε ταυτόχρονη επίδραση όλων των παραπάνω παραγόντων, που επενεργούν με διάφορες και απροσδιόριστες αναλογίες.

B) Φυσικοί παράγοντες

- *Χρονική φθορά*, που επέρχεται με μόνη την πάροδο του χρόνου και η οποία ποικίλει από στοιχείο σε στοιχείο. Στην αγροτική οικονομία λ.χ. το έμψυχο υποστατικό (ζώα έλξεως ή αναπαραγωγής) και τα δέντρα γηράσκουν, ανεξάρτητα από τα λοιπά αίτια, και με μόνη την πάροδο του χρόνου.
- *Συνήθης λειτουργική φθορά*, στην οποία υπόκεινται τα ενσώματα πάγια στοιχεία. Το μέγεθος της φθοράς εξαρτάται θετικά από την ένταση της λειτουργίας και αρνητικά από την συντήρηση των στοιχείων. Αλλά και η αχρηστία είναι δυνατό να προκαλεί μείωση της αξίας ορισμένων παγίων στοιχείων, όπως λ.χ. ορισμένα γεωργικά μηχανήματα και εργαλεία που παραμένουν στο ύπαιθρο φθείρονται γρηγορότερα από την αχρήστευα παρά από την χρήση.
- *Ασυνήθης λειτουργική φθορά*, που προκαλείται από θραύσεις και άλλα ατυχήματα σε μηχανήματα λόγω κακών συνθηκών λειτουργίας ή πλημμελούς συντηρήσεως αυτών. Μολονότι οι περισσότερες από τις ζημιές αυτές επισκευάζονται, όμως κατά κανόνα προξενούν μείωση της χρησιμότητας των μηχανημάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ ΤΩΝ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Η επιχείρηση σε κάθε διαχειριστική χρήση πρέπει να καθορίσει την αξία που θα επανακτηθεί από την απόσβεση της αξίας που έχει επενδύσει σε πάγια, το οποίο για να πραγματοποιηθεί είναι αρκετά δύσκολο.

Η δυσκολία αυτή οφείλεται στο γεγονός ότι ο χρόνος ωφέλιμης ζωής με βάση τον οποίο καθορίζεται ο συντελεστής ετήσιας αποσβέσεως, είναι συμβατικός και όχι πραγματικός. Ο συντελεστής αυτός προκύπτει από την περίπτωση ομαλή λειτουργίας, συντήρηση, επισκευή και γενικά φροντίδα, ενώ στην πράξη υπάρχει και ιδιαίτερη επιμέλεια και αμέλεια. Ακόμη η λειτουργία ή η χρησιμοποίηση του παγίου στοιχείου είναι διαφορετική κάθε χρόνο και εξαρτάται από την παραγωγική του ή συναλλακτική δραστηριότητα της επιχείρησης, τον προγραμματισμό της και πολλούς άλλους παράγοντες.

Για αυτό τον λόγο χρησιμοποιούνται διαφορές μέθοδοι εκ' των οποίων οι βασικές είναι οι παρακάτω.

4.1 ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΗΣ ΣΤΑΘΕΡΗΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΣ (STRAIGHT-LINE-METHOD)

Υπάρχουν 3 τρόποι υπολογισμού:

- i. Με τον πρώτο τρόπο, πολλαπλασιάζουμε την αξία του παγίου στοιχείου (αρχικό κόστος + βελτιώσεις) με έναν σταθερό συντελεστή (βλέπε παράρτημα) π.χ. 12.5% που καθορίζεται από τον νόμο. Οπότε, εάν η αξία του είναι 1.000.000€ τότε η ετήσια απόσβεση του θα είναι $1.000.000 \cdot 12.5\% = 125.000\text{€}$. Επομένως το στοιχείο αυτό θα αποσβεστεί σε 8 χρόνια. Με το 12.5% (ή άλλον συντελεστή) πολλαπλασιάζουμε κάθε χρόνο την αρχική του αξία, έστω κι αν η τιμή αυξηθεί. Και μόνο όταν γίνει αναπροσαρμογή βάσει νόμου, τότε ο συντελεστής υπολογίζεται επί της αξίας που αναπροσαρμόσθηκε.

Ο Κ. Β. Σ. δεν υπολογίζει την υπολειμματική αξία του παγίου, όπως στους άλλους τρόπους που θα δούμε πιο κάτω. Απλά αναφέρει ότι μόνο στο τελευταίο

έτος της απόσβεσης θα μείνει μία μονάδα αναπόσβεστη, ως μονάδα μνήμης για να διευκολύνεται έτσι ο φοροτεχνικός έλεγχος.

Παράδειγμα:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΤΑΘΕΡΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ Ι

Έτη	Αποσβεστέα Αξία	Συντελεστής Αποσβέσεως	Ετήσια Απόσβεση	Σύνολο Αποσβέσεων	Υπόλοιπο
1	900.000,00	12.50%	112.500,00	112.500,00	787.500,00
2	900.000,00	12.50%	112.500,00	225.000,00	675.000,00
3	900.000,00	12.50%	112.500,00	337.500,00	562.500,00
4	900.000,00	12.50%	112.500,00	450.000,00	450.000,00
5	900.000,00	12.50%	112.500,00	562.500,00	337.500,00
6	900.000,00	12.50%	112.500,00	675.500,00	225.000,00
7	900.000,00	12.50%	112.500,00	787.500,00	112.500,00
8	900.000,00	12.50%	112.500,00	899.999,00	1.00

- ii. Σύμφωνα με τον δεύτερο τρόπο η απόσβεση προκύπτει ως πηλίκιο κλάσματος, όπου ο αριθμητής εμφανίζει το κόστος κτήσης (Κ. Κ.) μείον την υπολειμματική αξία (Υ. Α.) και ο παρανομαστής τα χρόνια της ωφέλιμης ζωής.

Παράδειγμα:

Κόστος Κτήσεως (Κ Κ) 1.000.000€

Υπολειμματική αξία (Υ Α) 100.000€

Έτη ωφέλιμης ζωής (N) 8

Ετήσια Απόσβεση=

$$\frac{ΚΚ-ΥΑ}{N} = \frac{1.000.000-100.000}{8} = \frac{900.000}{8} = 112.500€$$

8

8

8

Έτη	Κόστος Κτήσης	υπολειμματική αξία	Ετήσια Απόσβεση	Σύνολο Αποσβέσεων	Υπόλοιπο
1	1.000.000,00	100.000,00	112.500,00	112.500,00	887.500,00
2	1.000.000,00	100.000,00	112.500,00	225.000,00	775.000,00
3	1.000.000,00	100.000,00	112.500,00	337.500,00	662.500,00
4	1.000.000,00	100.000,00	112.500,00	450.000,00	550.000,00
5	1.000.000,00	100.000,00	112.500,00	562.500,00	437.500,00
6	1.000.000,00	100.000,00	112.500,00	675.000,00	325.000,00
7	1.000.000,00	100.000,00	112.500,00	787.500,00	212.500,00
8	1.000.000,00	100.000,00	112.500,00	900.000,00	100.000,00

- iii. Στον τρίτο τρόπο, η απόσβεση υπολογίζεται με δύο συντελεστές. -ο συντελεστής βρίσκεται από την σχέση $1/N$ και πολλαπλασιάζεται με την αποσβεστέα αξία (ΑΠΑ) -είτε από τη σχέση $\frac{ΑΠΑ}{(ΚΚ)*N}$

και πολλαπλασιάζεται με το κόστος κτήσης.(ΚΚ)

Παράδειγμα:

Έτη	Αποσβεστέα Αξία	υπολειμματική αξία	Συντελεστής Αποσβέσεως	Ετήσια Απόσβεση	Σύνολο Αποσβέσεων	Υπόλοιπο
1	900.000,00	100.000,00	12,50%	100.000,00	100.000,00	800.000,00
2	900.000,00	100.000,00	12,50%	100.000,00	200.000,00	700.000,00
3	900.000,00	100.000,00	12,50%	100.000,00	300.000,00	600.000,00
4	900.000,00	100.000,00	12,50%	100.000,00	400.000,00	500.000,00
5	900.000,00	100.000,00	12,50%	100.000,00	500.000,00	400.000,00
6	900.000,00	100.000,00	12,50%	100.000,00	600.000,00	300.000,00
7	900.000,00	100.000,00	12,50%	100.000,00	700.000,00	200.000,00
8	900.000,00	100.000,00	12,50%	100.000,00	800.000,00	100.000,00

Η μέθοδος αυτή, λόγω της απλότητας της έχει μεγάλη εφαρμογή και υιοθετείται κυρίως από επιχειρήσεις που η απαξίωση των παγίων είναι καθαρά χρονική, όπως συμβαίνει στα άυλα πάγια στοιχεία (προνόμια ευρεσιτεχνίας κ.α.) και στις περιπτώσεις που δεν έχουμε δυσανάλογη μείωση, λόγω χρήσης τους (όπως στις οικοδομές). Θα πρέπει ν' αναφέρουμε ότι και το Ε.Γ.Λ.Σ. εφαρμόζει τη σταθερή Μέθοδο⁵

4.2 ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΗΣ ΦΘΙΝΟΥΣΑΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΣ (SUM OF THE YEAR'S METHOD)

Συνήθως αυτή η μέθοδος εφαρμόζεται από επιχειρήσεις που έχουν:

- υψηλή αποδοτικότητα στα πρώτα έτη και φθίνουσα στα μετέπειτα.
- μεγαλύτερες φθορές τα πρώτα χρόνια από ότι τα τελευταία.
- αυξανόμενες δαπάνες συντήρησης και επισκευών. Οπότε συνδυάζοντας τις αυξανόμενες αυτές δαπάνες με τις φθίνουσες αποσβέσεις, εξισορροπούν τη συνολική επιβάρυνση του κόστους.

Η μέθοδος αυτή υιοθετείται από τις αγροτικές εκμεταλλεύσεις ζωικού κεφαλαίου.

---

⁵ Το Ε. Γ. Λ. Σ. αναφέρει τα εξής: «α) Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με βάση τους προβλεπόμενους από την κείμενη νομοθεσία συντελεστές ετήσιας τακτικής αποσβέσεως για κάθε κατηγορία αποσβέσιμων παγίων στοιχείων. β) Δεν επιτρέπεται ο λογισμός αποσβέσεων με συντελεστές μεγαλύτερους από εκείνους που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία. γ) Ο υπολογισμός των αποσβέσεων γίνεται από τη στιγμή που το πάγιο στοιχείο αρχίζει να χρησιμοποιείται. Αν ο χρόνος αυτός δεν συμπίπτει με την έναρξη της λογιστικής χρήσεως, η απόσβεση υπολογίζεται σε τόσα δωδέκατα, όσοι οι μήνες μέχρι το τέλος της χρήσεως, στους οποίους περιλαμβάνεται και ο μήνας στον οποίο το πάγιο αρχίζει να χρησιμοποιείται ή να λειτουργεί.

ΔΕΔΟΜΕΝΑ		
Κ.Κ.	Κόστος Κτήσης	1.000.000,00
ΑΠΑ	ΑΠΟΣΒΕΣΤΕΑ ΑΞΙΑ	900.000,00
ΥΑ	ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΙΚΗ ΑΞΙΑ	100.000,00
N	ΕΤΗ ΩΦΕΛΙΜΗΣ ΖΩΗΣ	4
r	ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ	43,77%

❖ Με σταθερό συντελεστή πάνω στην παρούσα αξία

Κατά τη μέθοδο αυτή οι αποσβέσεις υπολογίζονται επί της αναπόσβεστης αξίας με βάση

ένα σταθερό ποσοστό , που βρίσκεται από τον τύπο:

$$A=1-\sqrt[N]{Y_A/K_K}$$

Με βάση τα παραπάνω δεδομένα θα έχουμε:

$$A=1-\sqrt[4]{100.000/1.000.000}$$

και με τη χρήση λογαρίθμων βρίσκουμε $A=0,4377$ ή 43,77%

ΠΙΝΑΚΑΣ ΦΘΙΝΟΥΣΑΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ

Έτη	Κόστος Κτήσης	Συντελεστής Απόσβεσης	Ετήσια Απόσβεση	Σύνολο Αποσβέσεων	Υπόλοιπο
0					1.000.000
1	1.000.000	43,770%	437.700	437.700	562.300
2	562.300	43,770%	246.119	683.819	316.181
3	316.181	43,770%	138.393	822.211	177.789
4	177.789	43,770%	77.789	900.000	100.000

❖ Με μειούμενο συντελεστή πάνω στην αρχική αξία που στηρίζεται στα έτη της ωφέλιμης διάρκειας ζωής του παγίου.

Κατά τη μέθοδο αυτή αθροίζονται οι τακτικοί αριθμοί που εκφράζουν κάθε έτος της ωφέλιμης ζωής του στοιχείου

Αν λ.χ. η ωφέλιμη ζωή του στοιχείου είναι 4 έτη αθροίζονται οι αριθμοί $1+2+3+4=10$

Το άθροισμα αυτό μπορεί να βρεθεί και με τον τύπο :

$$\begin{aligned}\Sigma &= N*(N+1/2) \\ &= 4*(4+1/2) = 10\end{aligned}$$

Οι ετήσιες αποσβέσεις υπολογίζονται με κλάσματα που έχουν όλα παρονομαστή το άθροισμα των τακτικών αριθμών των ετών ζωής του στοιχείου και αριθμητή ένα από τους αριθμούς των ετών ζωής του στοιχείου. Έτσι έχουμε τόσο κλάσματα όσα και οι αριθμοί των ετών ζωής του στοιχείου. Τα κλάσματα λαμβάνονται με αντίστροφη σειρά των ετών ζωής, ώστε στο πρώτο έτος να αντιστοιχεί το μεγαλύτερο κλάσμα και στο τελευταίο το μικρότερο.

Έτη	Αποσβεστέα Αξία	Συντελεστής Απόσβεσης	Ετήσια Απόσβεση	Σύνολο Αποσβέσεων	Υπόλοιπο
0					1.000.000
1	900.000	4/10	360.000	360.000	640.000
2	900.000	3/10	270.000	630.000	370.000
3	900.000	2/10	180.000	810.000	190.000
4	900.000	1/10	90.000	900.000	100.000

4.3 ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΣ

Σύμφωνα με την μέθοδο αυτή, ο υπολογισμός των αποσβέσεων βασίζεται στην ένταση λειτουργίας ή απασχολήσεως των παγίων στοιχείων. Χωρίζεται σε δύο κατηγορίες:

- Η μέθοδος της παραγωγής

ΔΕΔΟΜΕΝΑ		
Κ.Κ.	Κόστος Κτήσης	1.000.000,00
ΑΠΑ	ΑΠΟΣΒΕΣΤΕΑ ΑΞΙΑ	900.000,00
ΥΑ	ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΙΚΗ ΑΞΙΑ	100.000,00
r	Ανά μονάδα Προϊόντος Απόσβεση	75
ΣΜΠ	ΣΥΝΟΛΟ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	12000

Κατά τη μέθοδο των μονάδων παραγωγής η αποσβεστέα αξία διαιρείται με το συνολικό αριθμό των μονάδων που εκτιμάται ότι θα παράγει το στοιχείο σε ολόκληρη την ωφέλιμη ζωή του και προσδιορίζεται η απόσβεση ανά μονάδα παραγόμενου προϊόντος. Έτσι, με βάση την απόσβεση αυτή και τη συνολική ποσότητα των μονάδων που παρήχθησαν στην περίοδο προσδιορίζεται η απόσβεση που αναλογεί σ' αυτήν. Αν στο παράδειγμά μας το σύνολο των μονάδων (ΣΜΠ) που εκτιμάται ότι θα παραχθούν από το στοιχείο ανέρχονται σε 12.000, η κατά μονάδα προϊόντος απόσβεση (ΜΠ) και οι αποσβέσεις που αναλογούν στην περίοδο υπολογίζονται ως εξής:

$$\frac{\text{ΚΚ}-\text{ΥΑ}}{\text{ΣΜΠ}} = \frac{1.000.000-100.000}{12000} = 75$$

$$\frac{\text{ΚΚ}-\text{ΥΑ}}{\text{ΣΜΠ}} = \frac{1.000.000-100.000}{12000} = 75$$

- Μέθοδος των ωρών λειτουργίας,

ΔΕΔΟΜΕΝΑ		
Κ.Κ.	Κόστος Κτήσης	1.000.000,00
ΑΠΑ	ΑΠΟΣΒΕΣΤΕΑ ΑΞΙΑ	900.000,00
ΥΑ	ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΙΚΗ ΑΞΙΑ	100.000,00
r	Συντελεστής Ωριαίας Αποδοσης	36
ΣΜΠ	ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	25000

Κατά τη μέθοδο των ωρών λειτουργίας , η αποσβεστέα αξία διαιρείται με το συνολικό αριθμό ωρών της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής του στοιχείου και προσδιορίζεται η απόσβεση ανά ώρα λειτουργίας του στοιχείου. Έτσι, με βάση την ωριαία αυτήν απόσβεση και τις ώρες λειτουργίας της λογιστικής περιόδου, προσδιορίζεται η απόσβεση που αναλογεί σ' αυτήν. Αν στο παράδειγμα μας οι συνολικές ώρες παραγωγικής λειτουργίας του στοιχείου ανέρχονται σε 25.000 και το στοιχείο λειτούργησε στη χρήση 5.000 ώρες, ο συντελεστής ωριαίας αποσβέσεως (r) και οι αποσβέσεις που αναλογούν στην περίοδο υπολογίζονται ως εξής:

$$r = \frac{KK-ΥΑ}{\Omega\Phi Z} = \frac{1.000.000 - 100.000}{25.000} = 36 \text{ ανά ώρα}$$

$$\Omega\Phi Z = 25.000$$

Και η απόσβεση της περιόδου:

$$D = r \times \text{ωρες εργασίας της περιόδου} = 36 \times 5.000 = 180.000,00$$

Έτη	Πραγματοποιηθείσες Ώρες Λειτουργίας	Συντελεστής Ωριαίας Αποδοσής	Ετήσια Απόσβεση	Σύνολο Αποσβέσεων	Υπόλοιπο
0					1.000.000
1	5000	36	180.000	180.000	820.000
2	7000	36	252.000	432.000	568.000
3	9000	36	324.000	756.000	244.000
4	4000	36	144.000	900.000	100.000

Η προκείμενη μέθοδος βασίζεται στην παραδοχή ότι η μείωση της ωφέλιμης ζωής του στοιχείου είναι ουσιαστικά συνάρτηση του χρόνου λειτουργίας του στοιχείου. Αν το στοιχείο σε μια χρήση λειτούργησε διπλάσιες ώρες σε σχέση με την προηγούμενη χρήση, η απόσβεση θα είναι διπλάσια. Η μέθοδος είναι «ορθολογική και συστηματική» και οδηγεί σε λογική αντιπαράθεση εσόδων - εξόδων στις περιπτώσεις που η μείωση της χρησιμότητας του στοιχείου συνδέεται ουσιαστικά από το χρόνο λειτουργίας του. Έτσι, η εφαρμογή της μεθόδου ενδείκνυται όταν: (α) η χρησιμοποίηση του στοιχείου παρουσιάζει σημαντικές διακυμάνσεις από χρήση σε χρήση, (β) η παραγωγική δυναμικότητα του στοιχείου δεν

εξαρτάται ουσιαστικά από την πάροδο του χρόνου και (γ) από τις τεχνικές προδιαγραφές του στοιχείου είναι εύκολο να προσδιοριστεί η ωφέλιμη ζωή αυτού σε ώρες εργασίας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ:

Όποιο τρόπο-μέθοδο κι αν εφαρμόσουμε, σκοπός της απόσβεσης είναι:

Να ευρεθεί ένα μέτρο βάσει του οποίου θα πρέπει να αποσβεστούν τα πάγια στοιχεία, μέσα σ' ένα χρονικό διάστημα, ώστε στο τέλος αυτού, να ευρεθούν τα μέσα ανάκτησης τους, χωρίς να γίνει επένδυση Κεφαλαίου. Και με την έννοια αυτή είναι σωστός ο ορισμός της απόσβεσης της Επιτροπής ορολογίας του Αμερικανικού Ινστιτούτου Λογιστών που λέει ότι: Λογιστική απόσβεση είναι το σύστημα που σκοπό έχει την κατανομή του κόστους των ενσώματων παγίων κατά συστηματικό και ορθολογικό τρόπο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΣ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ

5.1 ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ

Μετά τον υπολογισμό των αποσβέσεων ενός παγίου στοιχείου, πρέπει να γίνει η καταχώρηση του στα βιβλία της λογιστικής μονάδας. Η εμφάνιση ή καταχώρηση των αποσβέσεων γίνεται με κατάλληλη ημερολογιακή εγγραφή και σημαίνει δύο πράγματα. Πρώτον, εμφάνιση του ποσού των αποσβέσεων σε κατάλληλο λογαριασμό και δεύτερον, μείωση του κόστους κτήσεως του παγίου στοιχείου.

Η λογιστική απεικόνιση των αποσβέσεων γίνεται με δύο τρόπους, τον άμεσο και τον έμμεσο.

Κατά τον **άμεσο τρόπο**, με ημερολογιακή εγγραφή δείχνουμε αμέσως τη μείωση της αξίας του λογαριασμού του πάγιου πιστώνοντας το λογαριασμό αυτό και χρεώνοντας το λογαριασμό «αποσβέσεις»

Οι ημερολογιακές εγγραφές των ανωτέρω στοιχείων την 31/12 με βάση τον άμεσο τρόπο απόσβεσης έχουν ως εξής:

Κωδικός	Λογαριασμός	Χρέωση	Πίστωση
66.01	Αποσβέσεις Κτιρίων	500.000	
11.00	Κτίρια		500.000
Κωδικός	Λογαριασμός	Χρέωση	Πίστωση
66.02	Αποσβέσεις Μηχ/των	750.000	
12.00	Μηχανήματα		750.000
Κωδικός	Λογαριασμός	Χρέωση	Πίστωση
66.03	Αποσβέσεις Μετ. Μέσων	400.000	
13.00	Μεταφορικά Μέσα		400.000
Κωδικός	Λογαριασμός	Χρέωση	Πίστωση
66.04	Αποσβέσεις Επίπλων	300.000	
14.00	Έπιπλα		300.000

Κατά τον **έμμεσο τρόπο**, αντί να πιστώσουμε αμέσως τον σχετικό λογαριασμό του πάγιου, πιστώνουμε στη θέση του έναν αντίθετο του λογαριασμό (π.χ. αποσβεσμένα μηχανήματα ή έπιπλα ή κτίρια κ.λπ.)

Οι ημερολογιακές εγγραφές των ανωτέρω στοιχείων την 31/12 με βάση τον έμμεσο τρόπο απόσβεσης έχουν ως εξής:

Κωδικός	Λογαριασμός	Χρέωση	Πίστωση
66.01	Αποσβέσεις Κτιρίων	500.000	
11.99	Αποσβεσμένα Κτίρια		500.000
Κωδικός	Λογαριασμός	Χρέωση	Πίστωση
66.02	Αποσβέσεις Μηχ/των	750.000	
12.99	Αποσβ/να Μηχ/τα		750.000
Κωδικός	Λογαριασμός	Χρέωση	Πίστωση
66.03	Αποσβέσεις Μετ. Μέσων	400.000	
13.99	Αποσβ/να Μεταφ. Μέσα		400.000
Κωδικός	Λογαριασμός	Χρέωση	Πίστωση
66.04	Αποσβέσεις Επίπλων	300.000	
14.99	Αποσβ/να Έπιπλα		300.000

Οι αντίθετοι λογαριασμοί των παγίων πρέπει να εμφανίζεται στον ισολογισμό αφαιρετικά κάτω από τους κύριους λογαριασμούς, όπως συμβαίνει με κάθε αντίθετο λογαριασμό.

Όταν ένα πάγιο αποσβεσθεί πλήρως π.χ. Τα έπιπλα γίνεται η εξής ημερολογιακή εγγραφή :

Κωδικός	Λογαριασμός	Χρέωση	Πίστωση
14.99	Αποσβ/να Έπιπλα	999.999	
14.00	Έπιπλα		999.999

Θα εμφανίζονται στο εξής τα έπιπλα με μία μονάδα και αυτό για να γίνεται γνωστή η ύπαρξη του παγίου στοιχείου, είτε χρησιμοποιείται ακόμη είτε όχι.

5.2 ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟ

Αναφέραμε παραπάνω ότι, ο αντίθετος λογαριασμός εμφανίζεται στον νέο ισολογισμό. Η εμφάνιση των αποσβέσεων στον Ισολογισμό γίνεται εφ' όσον η επιχείρηση ακολουθεί τον έμμεσο τρόπο απόσβεσης γιατί όπως γνωρίζουμε στον άμεσο τρόπο οι αποσβέσεις δεν εμφανίζονται σε ιδιαίτερους λογαριασμούς και επομένως δεν είναι γνωστές αλλά φέρονται σε πίστωση των λογαριασμών των οικείων περιουσιακών στοιχείων που αποσβένονται και των οποίων οι αξίες εμφανίζονται έτσι μειωμένες στον ισολογισμό. Επομένως, όταν μιλάμε για εμφάνιση των αποσβέσεων στον Ισολογισμό, εννοούμε τον τρόπο κατά τον οποίο μπορούν οι αντίθετοι λογαριασμοί που υπάρχουν των παγίων περιουσιακών στοιχείων του Ενεργητικού να εμφανισθούν σ' αυτόν.

Αυτό μπορεί να γίνει με δύο τρόπους:

1. Με την αναγραφή των λογαριασμών των αποσβέσεων στο Παθητικό
2. Με την αναγραφή των λογαριασμών των αποσβέσεων στο Ενεργητικό ως αφαιρετικών στοιχείων (αυτού).

Παράδειγμα:

Α' ΤΡΟΠΟΣ ΕΜΦΑΝΙΣΕΩΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΒΕΣΘΕΝΤΩΝ ΣΤΟΝ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟ

Έστω ότι οι λογαριασμοί των στοιχείων του Παγίου Ενεργητικού και οι αντίθετοι τους στο Γενικό Καθολικό της επιχειρήσεως «Χ» στο τέλος της χρήσεως έχουν ως εξής:

X	11.00	ΚΤΗΡΙΑ	Π		X	11.99	ΑΠΟΣΒΕΣΜΕΝΑ ΚΤΗΡΙΑ	Π
		10.000.000						500.000
X	12.00	ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ	Π		X	12.99	ΑΠΟΣΒΕΣΜΕΝΑ ΜΗΧ/ΤΑ	Π
		5.000.000						750.000
X	13.00	ΜΕΤΑΦ.ΜΕΣΑ	Π		X	13.99	ΑΠΟΣΒ/ΝΑ ΜΕΤΑΦ.ΜΕΣΑ	Π
		2.000.000						400.000
X	14.00	ΕΠΙΠΛΑ	Π		X	14.99	ΑΠΟΣΒΕΣΜΕΝΑ ΕΠΙΠΛΑ	Π
		1.000.000						300.000

Αναγραφή των λογαριασμών των αποσβέσεων στο Παθητικό

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 31/12		ΠΑΘΗΤΙΚΟ
ΚΤΙΡΙΑ	10.000.000	ΑΠΟΣΒΕΣΜΕΝΑ ΚΤΙΡΙΑ	500.000
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ	5.000.000	ΑΠΟΣΒΕΣΜΕΝΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ	750.000
ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕΣΑ	2.000.000	ΑΠΟΣΒΕΣΜΕΝΑ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕΣΑ	400.000
ΕΠΙΠΛΑ	1.000.000	ΑΠΟΣΒΕΣΜΕΝΑ ΕΠΙΠΛΑ	300.000
ΣΥΝΟΛΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	.....	ΣΥΝΟΛΑ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	.....

Με τον τρόπο αυτό, τα πράγματα μάλλον συσκοτίζονται και μάλιστα όταν υπάρχουν πολλά στοιχεία δεκτικά αποσβέσεων. Αλλά το σπουδαιότερο είναι ότι, με τον τρόπο αυτόν τα αθροίσματα του ενεργητικού και του παθητικού είναι εικονικά. Ο Κ. Φ. Σ. αλλά και ο νόμος 2190/1920, άρθρο 42 ε, παρ. 7, αναφέρουν ότι, οι αποσβέσεις των στοιχείων του παγίου ενεργητικού καταχωρούνται στο ενεργητικό, αφαιρετικά από την αξία κτήσεως ή ιδιοκατασκευής του κάθε στοιχείου του ισολογισμού, ώστε για κάθε λογαριασμό να εμφανίζεται η αξία κτήσεως ή ιδιοκατασκευής, οι σωρευμένες μέχρι την λήξη της χρήσεως αποσβέσεις και αναπόσβεστη αξία του στοιχείου.

Β' ΤΡΟΠΟΣ ΕΜΦΑΝΙΣΕΩΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΒΕΣΘΕΝΤΩΝ ΣΤΟΝ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 31/12		ΠΑΘΗΤΙΚΟ
ΚΤΙΡΙΑ	10.000.000		
μείον ΑΠΟΣΒΕΣΜΕΝΑ ΚΤΙΡΙΑ	-500.000	9.500.000	
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ	5.000.000		
μείον ΑΠΟΣΒ/ΝΑ ΜΗΧ/ΤΑ	-750.000	4.250.000	
ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕΣΑ	2.000.000		
μείον ΑΠΟΣΒ/ΝΑ ΜΕΤΑΦ.ΜΕΣΑ	-400.000	1.600.000	
ΚΤΙΡΙΑ			
ΕΠΙΠΛΑ	1.000.000		
μείον ΑΠΟΣΒ/ΝΑ ΕΠΙΠΛΑ	-300.000	700.000	
ΣΥΝΟΛΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	.....	ΣΥΝΟΛΑ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	.....

Από τις πιο πάνω εμφανίσεις προκύπτει ότι ο δεύτερος τρόπος εμφάνισης των αποσβέσεων πλεονεκτεί του πρώτου γιατί παρέχει στον αναγνώστη του Ισολογισμού αμέσως την όλη κατάσταση του παγίου στοιχείου της επιχείρησης.

5.3 ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΕΜΜΕΣΩΝ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ ΣΕ ΑΜΕΣΕΣ

Είναι δυνατό κάποια επιχείρηση η οποία μέχρι τώρα ακολουθεί τον έμμεσο τρόπο εμφάνισης των αποσβέσεων να αποφασίσει την αντικατάσταση του με τον άμεσο τρόπο. Η επιχείρηση λοιπόν πρέπει να προβεί στο κλείσιμο των λογαριασμών των αποσβέσεων που υπάρχουν, δηλαδή των αποσβεσμένων στοιχείων, διότι η διατήρηση τους θα δείχνει ότι η επιχείρηση εξακολουθεί να εμφανίζει τις αποσβέσεις με τον έμμεσο τρόπο. Το κλείσιμο των λογαριασμών αυτών θα γίνει με τη μεταφορά τους στους οικείους λογαριασμούς των οποίων τα χρεωστικά υπόλοιπα δηλαδή οι αρχικές αξίες αυτών, θα μειωθούν με τις αποσβέσεις που έγιναν μέχρι τώρα κατά τον έμμεσο τρόπο. Στη συνέχεια δε η επιχείρηση θα προβεί στην καταχώρηση του υπολογισμού των αποσβέσεων κατά τον άμεσο τρόπο.

Παράδειγμα:

Έστω ότι η επιχείρηση Α.Β.Γ. αποσβένει με έμμεσο τρόπο για δύο έτη, ένα μηχάνημα αξίας 5.000.000 € και το οποίο έχει αποσβεσθεί κατά 1.500.000€. Αυτή τη χρήση αποφασίζει την αλλαγή μεθόδου από έμμεση σε άμεση με σταθερό συντελεστή 20%.

Οι σχετικοί λογαριασμοί στο Γενικό Καθολικό κατά την στιγμή της μεταβολής έχουν ως εξής:

X	12.00	ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ	Π		X	12.99	ΑΠΟΣΒΕΣΜΕΝΑ ΜΗΧ/ΤΑ	Π
		5.000.000						1.500.000

Βάση των ανωτέρω την 31/12 θα γίνει η ημερολογιακή εγγραφή:

Κωδικός	Λογαριασμός	Χρέωση	Πίστωση
12.99	Αποσβ/να Μηχανήματα	1.500.000	
12.00	Αποσβ/να Μηχανήματα		1.500.000

Την 31/12 διενεργούνται οι αποσβέσεις με τον άμεσο τρόπο και οι ετήσια απόσβεση βάση του σταθερού συντελεστή 20% είναι 1.000.000€ . Η ημερολογιακή εγγραφή που θα γίνει είναι:

Κωδικός	Λογαριασμός	Χρέωση	Πίστωση
66.02	Αποσβέσεις Μηχανημάτων	1.000.000	
12.00	Αποσβ/να Μηχανήματα		1.000.000

Μετά τη μεταφορά των πιο πάνω εγγραφών στους οικείους λογαριασμούς,

αυτοί θα εμφανίζονται όπως φαίνεται πιο κάτω:

X	12.00	ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ	Π		X	12.99	ΑΠΟΣΒΕΣΜΕΝΑ ΜΗΧ/ΤΑ	Π
		5.000.000	1.500.000				1.500.000	1.500.000
			1.000.000				Υπόλοιπο	0,00
		Υπόλοιπο	2.500.000					
X	66.02	ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ	Π					
		1.000.000						

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 299/2003

Φ.Ε.Κ. Α'255/4.11.2003

Καθορισμός κατώτερων και ανώτερων συντελεστών απόσβεσης

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις της περίπτωσης στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, ο οποίος κυρώθηκε με το Ν. 2238/1994 (Φ.Ε.Κ. 151

Α') όπως ισχύουν μετά την τροποποίηση τους με την παράγραφο 6 του άρθρου 5 του Ν. 3091/2002 (Φ.Ε.Κ. 330 Α').

2. Τις διατάξεις του άρθρου 29Α του Ν. 1558/1985 (Φ.Ε.Κ. 137 Α'), όπως αυτό προστέθηκε με το άρθρο 27 του Ν. 2081 /1992 (Φ.Ε.Κ. 154 Α') και αντικαταστάθηκε από την παράγραφο 2α του άρθρου 1 του Ν. 2469/1997 (Φ.Ε.Κ. 38 Α').

3. Την 1065956/863/Α0012/15.7.2003 απόφαση του Πρωθυπουργού και Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών (Φ.Ε.Κ. 985 Β'), με την οποία καθορίστηκαν οι αρμοδιότητες των Υφυπουργών Οικονομίας και Οικονομικών.

4. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

5. Τη γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας 385/2003, με πρόταση του Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών αποφασίζουμε:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 1

1. Για τον προσδιορισμό του καθαρού κέρδους των εμπορικών, βιομηχανικών και γεωργικών επιχειρήσεων που ασκούνται από φυσικά και νομικά πρόσωπα, καθώς και του καθαρού εισοδήματος από υπηρεσίες ελευθέρων επαγγελματιών, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 31, 41, 49 και 105 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης της αξίας των 33 πάγιων περιουσιακών στοιχείων ορίζονται κατά τις επόμενες διατάξεις του παρόντος.

2. Η διενέργεια των αποσβέσεων κατ' έτος και με τα οριζόμενα δια του παρόντος ποσοστά είναι υποχρεωτική. Ειδικότερα οι νέες επιχειρήσεις, για τις τρεις (3) πρώτες διαχειριστικές περιόδους που έπονται της χρήσης μέσα στην οποία άρχισε η παραγωγική λειτουργία τους, δύνανται να προβούν σε απόσβεση όλων των πάγιων περιουσιακών στοιχείων τους είτε με συντελεστή μηδέν τοις εκατό (0%) είτε με συντελεστή πενήντα τοις εκατό (50%) του ισχύοντος ποσοστού, με την προϋπόθεση ότι ο συντελεστής απόσβεσης που θα επιλεγεί από την επιχείρηση δεν θα μεταβάλλεται από διαχείριση σε διαχείριση.

3. Τα ποσοστά αποσβέσεων που ορίζονται με το παρόν αφορούν ετήσια απόσβεση. Για τα νέα πάγια περιουσιακά στοιχεία η απόσβεση αρχίζει από το μήνα κατά τον οποίο αυτά χρησιμοποιήθηκαν ή τέθηκαν σε λειτουργία και υπολογίζεται σε τόσα δωδέκατα όσοι και οι μήνες μέχρι το τέλος της διαχειριστικής χρήσης.

4. Οι αποσβέσεις που διενεργούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος δεν δύνανται να υπερβούν την αξία κτήσης ή την αναπροσαρμοσμένη αξία του αποσβεστέου πάγιου περιουσιακού στοιχείου, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 2.

5. Η αξία των εργαλείων και των ανταλλακτικών των μηχανημάτων που χρησιμοποιούνται από τις επιχειρήσεις και τους ελεύθερους επαγγελματίες αποσβένεται εξ' ολοκλήρου μέσα στη χρήση κατά την οποία χρησιμοποιήθηκαν για πρώτη φορά.

6. Πάγια περιουσιακά στοιχεία, των οποίων η αξία κτήσης εκάστου είναι μέχρι εξακόσια (600) ευρώ, δύνανται να αποσβένονται εξ' ολοκλήρου μέσα στη χρήση κατά την οποία χρησιμοποιήθηκαν ή τέθηκαν σε λειτουργία. 34

7. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 9 του Ν. 1809/1988 (Φ.Ε.Κ. Α'222) δεν θίγονται από τις διατάξεις του παρόντος.

8. Οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης που ορίζονται με το παρόν εφαρμόζονται από 1ης Ιανουαρίου 2003, για διαχειριστικές περιόδους που αρχίζουν από την ημερομηνία αυτή και μετά.

ΑΡΘΡΟ 2

1. Για τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που έχουν αποκτηθεί μέχρι και 31.12.1997, καθώς και εκείνα που αποκτούνται από 1.1.1998 και μετά, με την επιφύλαξη των αναφερόμενων στην παράγραφο 2 του άρθρου αυτού, οι αποσβέσεις διενεργούνται με τη σταθερή μέθοδο απόσβεσης.

2. Για τα καινούργια μηχανήματα και το λοιπό μηχανολογικό ή τεχνικό εξοπλισμό παραγωγής, που αποκτούν από 1.1.1998 και μετά οι βιομηχανικές, βιοτεχνικές, μεταλλευτικές, λατομικές και οι μικτές επιχειρήσεις αυτών, οι αποσβέσεις διενεργούνται υποχρεωτικά είτε με τη σταθερή μέθοδο απόσβεσης είτε με τη φθίνουσα μέθοδο απόσβεσης, με την προϋπόθεση ότι η μέθοδος που θα επιλεγεί, γι' αυτά τα πάγια στοιχεία, θα εφαρμόζεται κατά πάγιο τρόπο.

3. Οι τακτικές αποσβέσεις, που διενεργούνται με τις μεθόδους που προαναφέρθηκαν, υπολογίζονται σύμφωνα με όσα ορίζονται ειδικότερα στις διατάξεις του παρόντος και με την εφαρμογή των προβλεπόμενων στο παρόν διάταγμα συντελεστών, επί της σε ευρώ αξίας κτήσης των πάγιων περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης, προσαυξημένης με τις δαπάνες προσθηκών και βελτιώσεων, ή της αναπροσαρμοσμένης αξίας τους, όπως η αξία αυτή εξευρίσκεται σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά σχετικές διατάξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΣΤΑΘΕΡΗ ΜΕΘΟΔΟΣ

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ ΣΤΑΘΕΡΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ35

ΑΡΘΡΟ 3

1. Οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης της αξίας των κτιριακών εγκαταστάσεων και οικοδομημάτων ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για οικοδομές ή τμήματα αυτών που χρησιμοποιούνται ως οικότροφεία, σχολεία, φροντιστήρια, αίθουσες κινηματογράφων ή θεάτρων, κλινικές, σανατόρια και καταστήματα εξυπηρέτησης του κοινού, γενικώς, κατώτερος πέντε τοις εκατό (5%) και ανώτερος οκτώ τοις εκατό (8%).

β) Για οικοδομές ή τμήματα αυτών που χρησιμοποιούνται ως ξενοδοχεία, κατώτερος τρία τοις εκατό (3%) και ανώτερος έξι τοις εκατό (6%).

γ) Για οικοδομές ή τμήματα αυτών, που χρησιμοποιούνται ως μπαγκαλόους ή κάμπινγκς και είναι κατασκευασμένες από ξύλο, καθώς και τις συναφείς εγκαταστάσεις, που επίσης είναι κατασκευασμένες από ξύλο, κατώτερος οκτώ τοις εκατό (8%) και ανώτερος δώδεκα τοις εκατό (12%). Για τις ίδιες οικοδομές ή τμήματα αυτών και τις συναφείς εγκαταστάσεις τους, που είναι κατασκευασμένες από τσιμέντο, κατώτερος πέντε τοις εκατό (5%) και ανώτερος οκτώ τοις εκατό (8%).

δ) Για οικοδομές ή τμήματα αυτών που χρησιμοποιούνται για άλλες χρήσεις, κατώτερος τρία τοις εκατό (3%) και ανώτερος πέντε τοις εκατό (5%).

ε) Για πρόχειρες κατασκευές (ξύλινες, πλαστικές κ.λπ.) που χρησιμοποιούνται για οποιαδήποτε χρήση, κατώτερος οκτώ τοις εκατό (8%) και ανώτερος δώδεκα τοις εκατό (12%).

στ) Για βιομηχανοστάσια, όπως αυτά νοούνται από τις διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 21 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, τα παραρτήματα και παρακολουθήματά τους, καθώς και τις αποθήκες που είναι συνεχόμενες με αυτά και χρησιμοποιούνται για την αποθήκευση πρώτων υλών ή την πρώτη εναπόθεση των βιομηχανικών προϊόντων, κατώτερος πέντε τοις εκατό (5%) και ανώτερος οκτώ τοις εκατό (8%).

ζ) Για οικοδομήματα που χρησιμοποιούνται για την επεξεργασία και συντήρηση καπνών σε φύλλα (αποθήκες καπνών ή άλλων εξαγωγίμων γεωργικών προϊόντων) και ως ξηραντήρια καπνού, κατώτερος πέντε τοις εκατό (5%) και ανώτερος οκτώ τοις εκατό (8%).

η) Για οικοδομήματα αεροδρομίων που χρησιμοποιούνται ως αεροσταθμοί επιβατών, κατώτερος δύο τοις εκατό (2%) και ανώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%).

θ) Για οδικά δίκτυα εντός χώρου εργοστασίων ή χώρου που βρίσκεται οικισμός προσωπικού, κατώτερος τρία τοις εκατό (3%) και ανώτερος πέντε τοις εκατό (5%).

2. Τα ποσοστά απόσβεσης που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο υπολογίζονται στην αξία μόνο των κτισμάτων, ανεξάρτητα από τον τρόπο κατασκευής τους (συνήθης ή προκατασκευή).

3. Από το ποσό της με βάση τις διατάξεις του παρόντος άρθρου αναγνωριζόμενης απόσβεσης αφαιρείται η κατά τις διατάξεις του άρθρου 23 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος παρεχόμενη απόσβεση κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) ή πέντε τοις εκατό (5%) επί του ακαθάριστου εισοδήματος της οικοδομής ή του καταστήματος, γραφείου κ.λπ., αναλόγως της περίπτωσης.

ΑΡΘΡΟ 4

1. Για τα μηχανήματα και τις εγκαταστάσεις παραγωγής, μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και για τα ορυχεία επιχειρήσεων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, στα οποία εξορύσσονται ύλες που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και για τα μηχανήματα και τις εγκαταστάσεις τους, οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για ατμοηλεκτρικές μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας:

αα) Για λιγνιτικές μονάδες, μονάδες πετρελαίου (MAZOYT) και μονάδες φυσικού αερίου, κατώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%) και ανώτερος πέντε τοις εκατό (5%).

β) Για αεριοστροβιλικές μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ελαφρού πετρελαίου (NTHZEL), κατώτερος πέντε τοις εκατό (5%) και ανώτερος επτά τοις εκατό (7%).

γ) Για μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας συνδυασμένου κύκλου:

αα) Για μονάδες ελαφρού πετρελαίου (ΝΤΗΖΕΛ), κατώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%) και ανώτερος επτά τοις εκατό (7%). 37

ββ) Για μονάδες φυσικού αερίου, κατώτερος έξι τοις εκατό (6%) και ανώτερος επτά τοις εκατό (7%).

δ) Για νηζελοηλεκτρικές μονάδες (μονάδες εσωτερικής καύσης) παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, κατώτερος πέντε τοις εκατό (5%) και ανώτερος έξι τοις εκατό (6%).

ε) Για υδροηλεκτρικούς σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας:

αα) Για φράγματα δύο τοις εκατό (2%).

ββ) Για μηχανήματα και εγκαταστάσεις κατώτερος τρία τοις εκατό (3%) και ανώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%).

στ) Για μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας εναλλακτικών μορφών:

αα) Για αιολικά πάρκα και φωτοβολταϊκές και γεωθερμικές μονάδες κατώτερος πέντε τοις εκατό (5%) και ανώτερος επτά τοις εκατό (7%).

ζ) Για σταθμούς συμπαραγωγής ηλεκτρισμού θερμότητας (ΣΗΘ) κατώτερος πέντε τοις εκατό (5%) και ανώτερος επτά τοις εκατό (7%).

η) Για μηχανήματα και εγκαταστάσεις μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας:

αα) Για γραμμές μεταφοράς κατώτερος τρία τοις εκατό (3%) και ανώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%).

ββ) Για υποσταθμούς μεταφοράς κατώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%) και ανώτερος πέντε τοις εκατό (5%).

γγ) Για εναέρια καλώδια μεταφοράς δεδομένων κατώτερος δέκα τοις εκατό (10%) και ανώτερος δώδεκα τοις εκατό (12%).

δδ) Για συστήματα τηλεοπτείας -τηλεχειρισμών κατώτερος δεκαοκτώ τοις εκατό (18%) και ανώτερος είκοσι τοις εκατό (20%).

θ) Για μηχανήματα και εγκαταστάσεις διανομής ηλεκτρικής ενέργειας:

αα) Για δίκτυα διανομής χαμηλής τάσης κατώτερος πέντε τοις εκατό (5%) και ανώτερος έξι τοις εκατό (6%).

ββ) Για δίκτυα διανομής μέσης τάσης κατώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%) και ανώτερος πέντε τοις εκατό (5%).

γγ) Για υποσταθμούς διανομής μέσης τάσης - χαμηλής τάσης κατώτερος πέντε τοις εκατό (5%) και ανώτερος έξι τοις εκατό (6%).

δδ) Για υποσταθμούς διανομής υψηλής τάσης - μέσης τάσης κατώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%) και ανώτερος έξι τοις εκατό (6%). 38

εε) Για κέντρα διανομής υψηλής τάσης - μέσης τάσης κατώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%) και ανώτερος έξι τοις εκατό (6%).

στστ) Για καλώδια μεταφοράς δεδομένων κατώτερος επτά τοις εκατό (7%) και ανώτερος οκτώ τοις εκατό (8%).

ζζ) Για συστήματα τηλεοπτείας - τηλεχειρισμών κατώτερος δεκαοκτώ τοις εκατό (18%) και ανώτερος είκοσι τοις εκατό (20%).

ι) Για εξοπλισμό συνεργείων συντήρησης μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, γενικά, κατώτερος δέκα τοις εκατό (10%) και ανώτερος δώδεκα τοις εκατό (12%).

ια) Για ορυχεία επιχειρήσεων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στα οποία εξορύσσονται ορυκτές ύλες για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας κατώτερος οκτώ τοις εκατό (8%) και ανώτερος δέκα τοις εκατό (10%).

ιβ) Για μηχανήματα και εγκαταστάσεις των παραπάνω ορυχείων:

αα) Για ηλεκτροκίνητο σκαπτικό εξοπλισμό (εκσκαφείς - αποθέτες - ταινιόδρομοι) κατώτερος πέντε τοις εκατό (5%) και ανώτερος έξι τοις εκατό (6%).

ββ) Για τεχνικά έργα υποδομής και υποστήριξης κατώτερος έξι τοις εκατό (6%) και ανώτερος επτά τοις εκατό (7%).

γγ) Για χωματουργικά μηχανήματα και οχήματα κατώτερος δεκατέσσερα τοις εκατό (14%) και ανώτερος δεκαέξι τοις εκατό (16%).

δδ) Για εξοπλισμό συνεργείων συντήρησης κατώτερος δέκα τοις εκατό (10%) και ανώτερος δώδεκα τοις εκατό

2. Για τηλεπικοινωνιακές εγκαταστάσεις και τηλεπικοινωνιακά έργα οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για ψηφιακά κέντρα και ηλεκτρονικές τερματικές διατάξεις κατώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και ανώτερος είκοσι τοις εκατό (20%).

β) Για εξοπλισμό μετάδοσης (δικτύων) κατώτερος έντεκα τοις εκατό (11%) και ανώτερος δεκαπέντε τοις εκατό

γ) Για τηλεφωνικές, τηλεγραφικές και τηλετυπικές (TELEX) εγκαταστάσεις κέντρων και ραδιοηλεκτρικές εγκαταστάσεις κατώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και ανώτερος είκοσι τοις εκατό (20%). 39

δ) Για υπόγεια και υποβρύχια καλώδια – σωληνώσεις (συμβατικά και οπτικών ινών) κατώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%) και ανώτερος επτά τοις εκατό (7%).

ε) Για καλώδια σωληνώσεων οπτικών ινών κατώτερος πέντε τοις εκατό (5%) και ανώτερος οκτώ τοις εκατό (8%).

στ) Για εναέρια ενσύρματα δίκτυα κατώτερος οκτώ τοις εκατό (8%) και ανώτερος δώδεκα τοις εκατό (12%) και για εναέρια ασύρματα δίκτυα κατώτερος πέντε τοις εκατό (5%) και ανώτερος οκτώ τοις εκατό (8%).

ζ) Για κύριες τηλεφωνικές, τηλεγραφικές και ραδιοηλεκτρικές συνδέσεις – συσκευές και θαλάμους κατώτερος έντεκα τοις εκατό (11%) και ανώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

η) Για δευτερεύουσες εγκαταστάσεις κατώτερος οκτώμισι τοις εκατό (8,5%) και ανώτερος δωδεκάμισι τοις εκατό (12,5%).

θ) Για καλωδιακά πλοία κατώτερος τρία τοις εκατό (3%) και ανώτερος πέντε τοις εκατό (5%).

3. Για τα μηχανήματα και γενικά τον ειδικό εξοπλισμό των ραδιοτηλεοπτικών σταθμών οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για κάμερες και παρελκόμενα, βίντεο και παρελκόμενα, καθώς και κινητές μονάδες εξωτερικών μεταδόσεων, κατώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και ανώτερος είκοσι τοις εκατό (20%).

β) Για κέντρα εκπομπής - αναμεταδότες (πομποί - αναμεταδότες και παρελκόμενα, πυλώνες - ιστοί και παρελκόμενα, καθώς και κεραίες εκπομπής - λήψης και παρελκόμενα) κατώτερος επτά τοις εκατό (7%) και ανώτερος δέκα τοις εκατό (10%).

γ) Για λοιπά μηχανήματα και εγκαταστάσεις ραδιοηλεκτρικών σταθμών κατώτερος έντεκα τοις εκατό (11%) και ανώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

4. Για τα έργα δικτύων ύδρευσης, αποχέτευσης, αντιπλημμυρικών έργων, έργων αντιρρύπανσης και κέντρων επεξεργασίας λυμμάτων, οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για έργα δικτύων ύδρευσης: 40

αα) Για φράγματα ένα τοις εκατό (1%).

ββ) Για διυλιστήρια κατώτερος ένα τοις εκατό (1%) και ανώτερος δύο τοις εκατό (2%).

γγ) Για υδραγωγεία κατώτερος ενάμισι τοις εκατό (1,5%) και ανώτερος δυόμισι τοις εκατό (2,5%).

δδ) Για κύριους τροφοδοτικούς αγωγούς κατώτερος δύο τοις εκατό (2%) και ανώτερος τρία τοις εκατό (3%).

εε) Για δευτερεύοντες τροφοδοτικούς αγωγούς κατώτερος δυόμισι τοις εκατό (2,5%) και ανώτερος τρεισήμισι τοις εκατό (3,5%).

στστ) Για δίκτυα διανομής, καθώς και εξωτερικά και εσωτερικά αντλιοστάσια, κατώτερος επτά τοις εκατό (7%) και ανώτερος δέκα τοις εκατό (10%).

ζζ) Για δεξαμενές κατώτερος ένα τοις εκατό (1%) και ανώτερος δύο τοις εκατό (2%).

β) Για έργα δικτύων αποχέτευσης:

αα) Για έργα βαρείας υποδομής και βασικούς συλλέκτες κατώτερος ένα τοις εκατό (1 %) και ανώτερος δύο τοις εκατό (2%).

ββ) Για δευτερεύοντες αγωγούς κατώτερος ενάμισι τοις εκατό (1,5%) και ανώτερος δύομισι τοις εκατό (2,5%).

γγ) Για εξωτερικές διακλαδώσεις κατώτερος δύο τοις εκατό (2%) και ανώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%).

δδ) Για ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις κατώτερος επτά τοις εκατό (7%) και ανώτερος δέκα τοις εκατό (10%).

γ) Για αντιπλημμυρικά έργα:

αα) Για διευθετήσεις ρεμάτων ένα τοις εκατό (1%).

ββ) Για συλλέκτες ομβρίων υδάτων κατώτερος ένα τοις εκατό (1 %) και ανώτερος δύο τοις εκατό (2%).

γγ) Για δίκτυα ομβρίων υδάτων κατώτερος ενάμισι τοις εκατό (1,5%) και ανώτερος δύομισι τοις εκατό (2,5%).

δδ) Για φρεάτια υδροσυλλογής κατώτερος δύο τοις εκατό (2%) και ανώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%).

δ) Για έργα αντιρρύπανσης και κέντρα επεξεργασίας λυμμάτων: 41

αα) Για ερευνητικά κέντρα λυμμάτων και κέντρα λυμμάτων κατώτερος τρία τοις εκατό (3%) και ανώτερος πέντε τοις εκατό (5%).

5. Για τα μηχανήματα και εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούνται από τις καπνοβιομηχανίες οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για κοπτικές μηχανές, χαρμανιέρες, υγραντήρες και ξηραντήρια καπνών, εγκαταστάσεις μεταφοράς καπνών σε φύλλα και κεκομμένου, κλιματιστικές εγκαταστάσεις στους χώρους επεξεργασίας και βιομηχανοποίησης κατώτερος επτά τοις εκατό (7%) και ανώτερος δέκα τοις εκατό (10%).

β) Για σιγαροποιητικές, κυτιοποιητικές, πακεταριστικές, λιθογραφικές μηχανές και σελλοφανέζες κατώτερος οκτώ τοις εκατό (8%) και ανώτερος δώδεκα τοις εκατό (12%).

6. Για τα μηχανήματα και εγκαταστάσεις των πρατηρίων υγρών καυσίμων και λιπαντηρίων οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για αντλίες και εξοπλισμό αυτών (των πρατηρίων) κατώτερος οκτώ τοις εκατό (8%) και ανώτερος δώδεκα τοις εκατό (12%).

β) Για αεροσυμπιεστές και γρασαδόρους κατώτερος έντεκα τοις εκατό (11%) και ανώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

7. Για τα δοχεία μεταφοράς υγρών και αερίων, δεξαμενές κ.λπ. οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για δοχεία μεταφοράς υγρών υλών (βαρελιών κ.λπ.) κατώτερος είκοσι τέσσερα τοις εκατό (24%) και ανώτερος τριάντα τοις εκατό (30%).

β) Για χαλύβδινες φιάλες υγραερίου κατώτερος έντεκα τοις εκατό (11%) και ανώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

γ) Για δίκτυα σωληνώσεων υγρών καυσίμων και τα σχετικά εξαρτήματα κατώτερος επτά τοις εκατό (7%) και ανώτερος δέκα τοις εκατό (10%).

δ) Για μεταλλικές και από σκυρόδεμα δεξαμενές εναποθήκευσης υγρών καυσίμων κατώτερος τρία τοις εκατό (3%) και ανώτερος πέντε τοις εκατό (5%). 42

8. Για τα ψυκτικά μηχανήματα οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για τα ψυκτικά μηχανήματα (ψυγεία διατήρησης τροφίμων κ.λπ.) και τις εγκαταστάσεις κλιματισμού και κεντρικής θέρμανσης (λέβητες - καυστήρες κ.λπ.) στους χώρους παραγωγής κατώτερος οκτώ τοις εκατό (8%) και ανώτερος δώδεκα τοις εκατό (12%).

β) Για τα ψυγεία αποθήκευσης τροφίμων γενικά σε εγκαταστάσεις τρίτων κατώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και ανώτερος είκοσι τοις εκατό (20%).

9. Για τα γερανοφόρα και ανυψωτικά μηχανήματα ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης ορίζονται σε έντεκα τοις εκατό (11 %) και δεκαπέντε τοις εκατό (15%) αντίστοιχα.

10. Για τα μηχανήματα παραγωγής ταινιών (κινηματογραφικών, βίντεο και συναφών) ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης ορίζονται σε έντεκα τοις εκατό (11%) και δεκαπέντε τοις εκατό (15%) αντίστοιχα.

11. Προκειμένου για ειδικές εγκαταστάσεις και μηχανήματα των παρακάτω επιχειρήσεων οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Κονσερβοποιίας και τυποποιημένων προϊόντων, βυρσοδεψίας, παραγωγής νημάτων και υφασμάτων από φυσικό και τεχνητό βαμβάκι, παραγωγής πλαστικών ειδών και εκτυπωτικών, εκδοτικών και βιβλιοδετικών εργασιών κατώτερος οκτώ τοις εκατό (8%) και ανώτερος δώδεκα τοις εκατό (12%).

β) Υποδηματοποιίας, παραγωγής νημάτων και υφασμάτων από μαλλί και μετάξι (φυσικό ή τεχνητό), παραγωγής χημικών και φαρμακευτικών προϊόντων, διυλιστηρίων, παραγωγής τσιμέντου και παραγωγής σιδήρου, χάλυβα, όλου μίνας και αλουμινίου κατώτερος έντεκα τοις εκατό (11%) και ανώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%). 43

12. Για τις μήτρες (καλούπια) που έχουν κατασκευασθεί από οποιαδήποτε ύλη, εκτός πλαστικής ή θερμοπλαστικής, ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης ορίζονται σε έντεκα τοις εκατό (11%) και δεκαπέντε τοις εκατό (15%) αντίστοιχα.

13. Για τις οικιακές συσκευές ή συστήματα χρήσης φυσικού αερίου και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας παρέχεται η δυνατότητα απόσβεσης μέχρι ποσοστού εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) της δαπάνης με τους κατωτέρω οριζόμενους κατώτερους και ανώτερους συντελεστές απόσβεσης:

α) Λέβητες κεντρικής θέρμανσης φυσικού αερίου χυτοσίδηροι, θερμοσίφωνες αποθήκευσης καύσης φυσικού αερίου και μαγειρικές συσκευές καύσης φυσικού αερίου κατώτερος δύο τοις εκατό (2%) και ανώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%).

β) Λέβητες κεντρικής θέρμανσης φυσικού αερίου χαλύβδινοι, θερμοσίφωνες ταχείας ροής και συνδυασμένοι λέβητες, θερμοσίφωνες καύσης φυσικού αερίου και ηλιακό θερμοσιφωνικό οικιακό σύστημα κατώτερος τεσσεράμισι τοις εκατό (4,5%) και ανώτερος εξήμισι τοις εκατό (6,5%).

γ) Αυτόνομα θερμαντικά σώματα καύσης φυσικού αερίου, μαγειρικές συσκευές μεικτού τύπου (ηλεκτρικές και φυσικού αερίου) και ηλιακούς συλλέκτες κατώτερος τρία τοις εκατό (3%) και ανώτερος πέντε τοις εκατό (5%).

14. Για τα μηχανήματα και ειδικές εγκαταστάσεις παραγωγής, μεταφοράς, αποθήκευσης και διανομής του φυσικού αερίου οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για αγωγούς μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου χαλύβδινους ή πολυαιθυλενίου και τις εγκαταστάσεις τους, δεξαμενές υγροποιημένου φυσικού αερίου από σκυρόδεμα και ειδικό μέταλλο και υπόγειες αποθήκες φυσικού αερίου κατώτερος ενάμισι τοις εκατό (1,5%) και ανώτερος δύομισι τοις εκατό (25%).

β) Για μηχανήματα ηλεκτρονικής εγκατάστασης καθοδικής προστασίας αγωγών φυσικού αερίου κατώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%) και ανώτερος επτά τοις εκατό (7%). 44

γ) Για σταθμούς μέτρησης και ρύθμισης της πίεσης του φυσικού αερίου και σταθμούς συμπίεσης κατώτερος δύο τοις εκατό (2%) και ανώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%).

δ) Για κρυογονικές εγκαταστάσεις αεριοποίησης υγροποιημένου φυσικού αερίου μετά των εξαρτημάτων τους, κατώτερος ενάμισι τοις εκατό (1,5%) και ανώτερος δύομισι τοις εκατό (2,5%).

15. Για τα λοιπά μηχανήματα και εγκαταστάσεις οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων, σανατορίων, κλινικών και εκπαιδευτηρίων κατώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και ανώτερος είκοσι τοις εκατό (20%).

β) Των λοιπών επιχειρήσεων κατώτερος έντεκα τοις εκατό (11%) και ανώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

ΑΡΘΡΟ 5

1. Ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης της αξίας των εγκαταστάσεων γενικά των επιχειρήσεων που χαρακτηρίζονται ως επικίνδυνες ορίζονται σε δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και είκοσι τοις εκατό (20%) αντίστοιχα.

2. Ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης της αξίας των εγκαταστάσεων γενικά των επιχειρήσεων που παράγουν πολεμικά είδη με εκρηκτικές ύλες ορίζονται σε είκοσι επτά τοις εκατό (27%) και τριάντα τρία τοις εκατό (33%) αντίστοιχα.

3. Οι επιχειρήσεις που αναφέρονται στο άρθρο αυτό δεν δικαιούνται να διενεργήσουν τις κατά τα άρθρα 3, 4 και 10 του παρόντος αποσβέσεις.

ΑΡΘΡΟ 6

1. Οι επιχειρήσεις λατομείων, εξόρυξης μεταλλευμάτων ή άλλων ορυκτών υλών εκτός από τις κατά τα άρθρα 3, 4, 10 και 11 του παρόντος αποσβέσεις διενεργούν ετήσια απόσβεση και επί της αξίας των λατομείων ή των μεταλλείων με κατώτερο συντελεστή επτά τοις εκατό (7%) και ανώτερο δέκα τοις εκατό (10%). 45

2. Για τα έξοδα κατασκευής ιδιωτικών οδών, πλατειών, δικτύων ύδρευσης, αποχέτευσης και αντιπλημμυρικών έργων των επιχειρήσεων που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης ορίζονται σε τέσσερα τοις εκατό (4%) και επτά τοις εκατό (7%) αντίστοιχα.

3. Για τα έξοδα κατασκευής υποσταθμών διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, υποσταθμών μεταφοράς και γραμμών διανομής χαμηλής τάσης και γραμμών μεταφοράς αυτής των ίδιων επιχειρήσεων ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης ορίζονται σε επτά τοις εκατό (7%) και δέκα τοις εκατό (10%) αντίστοιχα.

4. Για τους σπαστήρες λίθων, θραυστήρες, τριβεία, πετρελαιομηχανές και λοιπά μηχανήματα των επιχειρήσεων του άρθρου αυτού ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης ορίζονται σε έντεκα τοις εκατό (11 %) και δεκαπέντε τοις εκατό (15%) αντίστοιχα.

5. Η απόσβεση των δαπανών που πραγματοποιούνται για την εκτέλεση κάθε φύσης μεταλλευτικών ερευνών, καθώς και των συναφών προς αυτές δαπανών γενικά διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 18 του Ν.Δ. 4029/1959 (Φ.Ε.Κ. Α' 250). Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής έχουν ανάλογη εφαρμογή και επί των λατομικών επιχειρήσεων.

ΑΡΘΡΟ 7

1. Για λιμενικά έργα και ναυπηγεία οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για λιμένες, αποβάθρες, ορμητήρια και προβλήτες κατώτερος επτά τοις εκατό (7%) και ανώτερος δέκα τοις εκατό (10%).

β) Για έργα ελάφρυνσης πρανών κατώτερος έντεκα τοις εκατό (11 %) και ανώτερος δεκαέξι τοις εκατό (16%). 46

γ) Για ρυμούλκες, βυθοκόρους, πλωτούς γεραμούς, ακάτους, πορθμεία, λέμβους, φορηγίδες, πλωτήρες και λοιπά συναφή στοιχεία κατώτερος οκτώ τοις εκατό (8%) και ανώτερος δώδεκα τοις εκατό (12%).

δ) Για μόνιμες δεξαμενές από σκυρόδεμα και πλωτές δεξαμενές κατώτερος πέντε τοις εκατό (5%) και ανώτερος οκτώ τοις εκατό (8%).

ε) Για ναυπηγικές κλίνες κατώτερος επτά τοις εκατό (7%) και ανώτερος δέκα τοις εκατό (10%).

στ) Για σχέδια ναυπήγησης πλοίων κατώτερος είκοσι επτά τοις εκατό (27%) και ανώτερος τριάντα τρία τοις εκατό (33%).

2. Για τα πάγια περιουσιακά στοιχεία των εργοληπτικών επιχειρήσεων δημόσιων και ιδιωτικών έργων οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για ξυλεία η οποία χρησιμοποιείται σε οικοδομικά και άλλα τεχνικά έργα, κατώτερος είκοσι τέσσερα τοις εκατό (24%) και ανώτερος τριάντα τοις εκατό (30%).

β) Για μεταλλικά ικριώματα, κατώτερος επτά τοις εκατό (7%) και ανώτερος δέκα τοις εκατό (10%).

γ) Για προωθητήρες γαιών (μπουλντόζες), φορτωτές, ισοπεδωτές, αεροσυμπιεστές, εκσκαφείς, ασφαλικά μηχανήματα, γεωτρύπανα, αναβατόρια, μηχανικά φτυάρια, αυτοκινούμενους αποξεστήρες, θραυστήρες, τριβείς, σιλοκόσκινα, δονητές και αναμικτήρες σκυροδέματος, οδοστρωτήρες κ.λπ. κατώτερος έντεκα τοις εκατό (11%) και ανώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

3. Για τις εγκαταστάσεις γενικά των επιχειρήσεων εκμετάλλευσης διωρύγων ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης ορίζονται σε έντεκα τοις εκατό (11%) και δεκαέξι τοις εκατό (16%) αντίστοιχα.

4. Οι επιχειρήσεις που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο του άρθρου αυτού δεν δικαιούνται να διενεργούν τις κατά τα άρθρα 3, 4, 7 παράγραφος 1 και 10 του παρόντος αποσβέσεις. 47

5. Για τις εγκαταστάσεις αεροδρομίων οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για αεροδιάδρομους, γέφυρες διέλευσης αεροσκαφών, χώρους πίστας αεροδρομίου για στάθμευση αεροσκαφών, γέφυρες επιβίβασης επιβατών, σύστημα τροφοδοσίας επεξεργασμένου αέρα και ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης αποσκευών, κατώτερος δύο τοις εκατό (2%) και ανώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%).

β) Για υπόγειο σύστημα παροχής ρεύματος 400 HZ στα αεροσκάφη κατώτερος επτά τοις εκατό (7%) και ανώτερος δέκα τοις εκατό (10%).

γ) Για οπτικά αεροβοηθήματα:

αα) Για εργασίες κατασκευής, κατώτερος δύο τοις εκατό (2%) και ανώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%).

ββ) Για εξοπλισμό, κατώτερος τρία τοις εκατό (3%) και ανώτερος πέντε τοις εκατό (5%).

δ) Για τηλεπικοινωνιακά συστήματα κατώτερος δύο τοις εκατό (2%) και ανώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%).

ΑΡΘΡΟ 8

Για τα γεωργικά μηχανήματα και τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται από τις γεωργικές επιχειρήσεις και εκμεταλλεύσεις γενικά οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για ελκυστήρες, αλωνιστικές μηχανές, οδοντωτές σβάρνες, σκαλιστήρια, καλλιεργητές, άροτρα, δισκοσβάρνες, χορτοαναδευτές, χορτοσωρευτές, σπαρτικές μηχανές, φορητά αναβατόρια, μηχανές τεμαχισμού σανών για αποθήκευση (στάσιμες), μηχανές άλεσης τροφών, ρυμούλκες, θεριστικές μηχανές, αυτοδεδικές, χορτοσυλλεκτοδεματικές, πατατοσυλλεκτικές και θεριζοαλωνιστικές μηχανές,

φορτωτικές, χορτοκοπτικές, συλλεκτικές βάμβακος και συλλεκτικές αραβόσιπου μηχανές, φρέζες, τευτλοεξαγωγείς, κινητήρες εσωτερικής καύσης και αντλητικά συγκροτήματα κατώτερος οκτώ τοις εκατό (8%) και ανώτερος δώδεκα τοις εκατό (12%).

β) Για λιπασματοδιανομείς και ψεκαστήρες, κατώτερος δέκα τοις εκατό (10%) και ανώτερος δεκατέσσερα τοις εκατό (14%). 48

γ) Για λοιπά μηχανήματα, κατώτερος επτά τοις εκατό (7%) και ανώτερος δέκα τοις εκατό (10%).

ΑΡΘΡΟ 9

Οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης της αξίας των ακόλουθων πάγιων περιουσιακών στοιχείων των επιχειρήσεων που εκμεταλλεύονται κινηματογραφικές ταινίες, βιντεοκασέτες - D.V.D., καθώς και των ραδιοτηλεοπτικών σταθμών ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για τις κινηματογραφικές ταινίες: αα) κατώτεροι εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) για το πρώτο έτος, έντεκα τοις εκατό (11%) για το δεύτερο έτος, επτά τοις εκατό (7%) για το τρίτο έτος και επτά τοις εκατό (7%) για το τέταρτο έτος εκμετάλλευσής τους και ββ) ανώτεροι ογδόντα τοις εκατό (80%) για το πρώτο έτος, δώδεκα τοις εκατό (12%) για το δεύτερο έτος και οκτώ τοις εκατό (8%) για το τρίτο έτος εκμετάλλευσής τους. Η απόσβεση υπολογίζεται σε δωδεκάμηνη βάση ανεξάρτητα από το χρόνο εκμετάλλευσής της ταινίας στο οικείο διαχειριστικό έτος, με τον περιορισμό ότι αυτή δεν μπορεί να υπερβεί κατά το πρώτο έτος τα ακαθάριστα έσοδα που πραγματοποιήθηκαν από την εκμετάλλευση της ταινίας. Η τυχόν διαφορά της μειωμένης κατά το πρώτο έτος απόσβεσης προσαυξάνει τις αποσβέσεις του δεύτερου έτους ανεξάρτητα από το ύψος των ακαθάριστων εσόδων, ώστε για τα πρώτα δύο (2) έτη η συνολική απόσβεση να ανέρχεται στο ογδόντα έξι τοις εκατό ($75\% + 11\% = 86\%$) της αξίας της ταινίας στην περίπτωση επιλογής των κατώτερων συντελεστών ή στο ενενήντα δύο τοις εκατό ($80\% + 12\% = 92\%$) της αξίας της ταινίας στην περίπτωση επιλογής των ανώτερων συντελεστών.

β) Για τις βιντεοταινίες - D.V.D.: αα) κατώτεροι εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) για το έτος κτήσης, είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) για το δεύτερο έτος και δέκα τοις εκατό (10%) για το τρίτο έτος εκμετάλλευσής τους και ββ) ανώτεροι εβδομήντα τοις εκατό (70%) για το έτος κτήσης και τριάντα τοις εκατό (30%) για το δεύτερο έτος εκμετάλλευσής τους.

γ) Οι τηλεταινίες, τηλεσειρές, μουσικές εκπομπές, εορταστικές εκπομπές, κινούμενα σχέδια, τηλεπαιχνίδια, ψυχαγωγικές εκπομπές, εκπομπές λόγου, αθλητικές και ποικίλου περιεχομένου αναλόγως του χρόνου εκμετάλλευσης τους αποσβένονται είτε εφάπαξ είτε τμηματικά και ισόποσα μέσα σε μία πενταετία σύμφωνα με τη 49 διάταξη της περίπτωσης α' της παραγράφου 3 του άρθρου 43 του Κ.Ν. 2190/1920, αν η εκμετάλλευση τους διαρκεί ένα έτος ή περισσότερα του ενός αντίστοιχα.

ΑΡΘΡΟ 10

1. Για τα μεταφορικά μέσα (εκτός από τα πλωτά και τα εναέρια) και το τροχαίο υλικό οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για τουριστικά λεωφορεία (πούλμαν) και λεωφορεία μεταφορικών επιχειρήσεων κατώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και ανώτερος είκοσι τοις εκατό (20%).

β) Για φορτηγά αυτοκίνητα κατώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και ανώτερος είκοσι τοις εκατό (20%).

γ) Για επιβατηγά αυτοκίνητα και μοτοσικλέτες:

αα) Εκπαιδευτηρίων, κατώτερος έντεκα τοις εκατό (11%) και ανώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

ββ) Επιχειρήσεων ενοικίασης αυτοκινήτων και μοτοσικλετών και εκπαίδευσης υποψήφιων οδηγών (αυτοκινήτων και μοτοσικλετών), κατώτερος δεκαεννέα τοις εκατό (19%) και ανώτερος είκοσι πέντε τοις εκατό (25%).

γγ) Λοιπών επιχειρήσεων, κατώτερος έντεκα τοις εκατό (11%) και ανώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

δ) Για μοτοποδήλατα και ποδήλατα κατώτερος έντεκα τοις εκατό (11%) και ανώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

ε) Για οχήματα χωματουργικών έργων εντός ορυχείου, εξαιρουμένων εκείνων που αναφέρονται στην υποπερίπτωση γγ' της περίπτωσης ιβ' της παραγράφου 1 του άρθρου 4, κατώτερος δεκαεννέα τοις εκατό (19%) και ανώτερος είκοσι πέντε τοις εκατό (25%).

στ) Για οχήματα μεταφοράς προσώπων εντός ορυχείου κατώτερος έντεκα τοις εκατό (11%) και ανώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

ζ) Για σιδηροτροχιές και τροχαίο υλικό κατώτερος τρία τοις εκατό (3%) και ανώτερος πέντε τοις εκατό (5%).

η) Για λοιπά μέσα και μηχανήματα των συγκοινωνιακών επιχειρήσεων κατώτερος οκτώ τοις εκατό (8%) και ανώτερος δώδεκα τοις εκατό (12%). 50

2. Για τα εναέρια μεταφορικά μέσα οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για καινούργια αεροσκάφη, ελικόπτερα και ανεμόπτερα κατώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%) και ανώτερος έξι τοις εκατό (6%).

β) Για μεταχειρισμένα αεροσκάφη, ελικόπτερα και ανεμόπτερα κατώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%) και ανώτερος έξι τοις εκατό (6%), πλέον ένα τοις εκατό (1 %) για κάθε έτος το οποίο παρήλθε από το επόμενο έτος της κατασκευής μέχρι το έτος της απόκτησης.

3. Για τα πλοία και λοιπά πλωτά μέσα χωρητικότητας φορτίου κάτω των 500 τόνων: α) κατώτεροι συντελεστές απόσβεσης δεκαπέντε τοις εκατό (15%) για το πρώτο έτος εκμετάλλευσης τους υπό ελληνική σημαία, επτά τοις εκατό (7%) ετησίως από το δεύτερο έως και το πέμπτο έτος και τρία τοις εκατό (3%) ετησίως για το έκτο και κάθε ένα από τα επόμενα έτη εκμετάλλευσης τους και β) ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης είκοσι τοις εκατό (20%) για το πρώτο έτος εκμετάλλευσης τους υπό ελληνική σημαία, δέκα τοις εκατό (10%) ετησίως από το δεύτερο έως και το πέμπτο έτος και πέντε τοις εκατό (5%) ετησίως για το έκτο και κάθε ένα από τα επόμενα έτη εκμετάλλευσης τους.

4. Τα ποσοστά απόσβεσης που αναφέρονται στις παραγράφους 1 έως και 3 αυτού του άρθρου δεν εφαρμόζονται στην περίπτωση που προβλέπονται διαφορετικοί συντελεστές από διατάξεις ειδικών νόμων.

ΑΡΘΡΟ 11

1. Ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης των ειδών εξοπλισμού γενικά (επίπλων, σκευών κ.λπ.) των σανατορίων, κλινικών, εκπαιδευτηρίων, εστιατορίων και κέντρων διασκέδασης ορίζονται, αντίστοιχα, σε είκοσι τέσσερα τοις εκατό (24%) και τριάντα τοις εκατό (30%).

2. Ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης των ειδών εξοπλισμού γενικά (επίπλων, σκευών κ.λπ.) των λοιπών επιχειρήσεων ορίζονται σε δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και είκοσι τοις εκατό (20%) αντίστοιχα. 51

3. Για τα είδη εξοπλισμού γραφείου, δηλαδή αριθμομηχανές, λογιστικές μηχανές, φωτοαντιγραφικά και φωτοτυπικά μηχανήματα, γραφομηχανές, μαγνητόφωνα, προβολείς διαφανειών, τηλεφωνικά κέντρα, τηλεφωνικές συσκευές, συσκευές TELEX, FAX, καθώς και τα επιστημονικά όργανα και τις συσκευές εργαστηρίου χημείου, ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης ορίζονται σε δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και είκοσι τοις εκατό (20%) αντίστοιχα.

4. Αν τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που αναφέρονται στην παράγραφο 3 αυτού του άρθρου χρησιμοποιούνται ως μέσα εκπαίδευσης, ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης ορίζονται σε είκοσι εννέα τοις εκατό (29%) και τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) αντίστοιχα.

5. Για τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και τα ηλεκτρονικά συγκροτήματα, γενικώς, ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης ορίζονται σε είκοσι τέσσερα τοις εκατό (24%) και τριάντα τοις εκατό (30%) αντίστοιχα. Αν τα παραπάνω πάγια περιουσιακά στοιχεία χρησιμοποιούνται ως μέσα εκπαίδευσης, ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης ορίζονται σε τριάντα τέσσερα τοις εκατό (34%) και σαράντα τοις εκατό (40%) αντίστοιχα. Ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης του λογισμικού (SOFTWARE) των ηλεκτρονικών υπολογιστών ορίζεται σε είκοσι τέσσερα τοις εκατό (24%) και τριάντα τοις εκατό (30%) αντίστοιχα. Η απόσβεση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και του λογισμικού (SOFTWARE) μπορεί να γίνεται και εφάπαξ κατά τη χρήση εντός της οποίας τίθενται σε λειτουργία.

6. Ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης της αξίας των ειδών υγιεινής των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων, σανατορίων και κλινικών, στις περιπτώσεις που αυτά θεωρούνται εγκαταστάσεις των παραπάνω επιχειρήσεων και όχι των ακινήτων, ορίζονται σε δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και είκοσι τοις εκατό (20%), αντίστοιχα. 52

7. Για φωτεινές επιγραφές που είναι εγκατεστημένες σε ακίνητα τρίτων ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης ορίζεται σε δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και είκοσι τοις εκατό (20%) αντίστοιχα.

ΑΡΘΡΟ 12

Για τα είδη τα οποία αποτελούν πάγια στοιχεία ασκούμενης δραστηριότητας, η οποία εντάσσεται στις υπηρεσίες ελευθέρων επαγγελματιών, οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α) Για μηχανήματα και λοιπές επαγγελματικές εγκαταστάσεις, όργανα και συσκευές εργαστηρίου χημείου και συναφών ειδών και έπιπλα και σκεύη κατώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και ανώτερος είκοσι τοις εκατό (20%).

β) Για ηλεκτρονικούς υπολογιστές και ηλεκτρονικά συγκροτήματα και λογισμικό (SOFTWARE) των ηλεκτρονικών υπολογιστών κατώτερος είκοσι τέσσερα τοις εκατό (24%) και ανώτερος τριάντα τοις εκατό (30%).

γ) Για οικιακές συσκευές ή συστήματα χρήσης φυσικού αερίου και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας παρέχεται η δυνατότητα απόσβεσης μέχρι ποσοστού εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) της δαπάνης με τους κατωτέρω οριζόμενους ετήσιους συντελεστές απόσβεσης:

αα) Λέβητες κεντρικής θέρμανσης φυσικού αερίου χυτοσίδηροι, θερμοσίφωνες αποθήκευσης καύσης φυσικού αερίου και μαγειρικές συσκευές καύσης φυσικού αερίου κατώτερος δύο τοις εκατό (2%) και ανώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%).

ββ) Λέβητες κεντρικής θέρμανσης φυσικού αερίου χαλύβδινοι, θερμοσίφωνες ταχείας ροής και συνδυασμένοι λέβητες, θερμοσίφωνες καύσης φυσικού αερίου και ηλιακό θερμοσιφωνικό οικιακό σύστημα κατώτερος τεσεράμισι τοις εκατό (4,5%) και ανώτερος εξίμισι τοις εκατό (6,5%).

γγ) Αυτόνομα θερμαντικά σώματα καύσης φυσικού αερίου, μαγειρικές συσκευές μεικτού τύπου (ηλεκτρικές και φυσικού αερίου) και ηλιακούς συλλέκτες κατώτερος τρία τοις εκατό (3%) και ανώτερος πέντε τοις εκατό (5%).

δ) Για επιστημονικά περιοδικά και συγγράμματα εκατό τοις εκατό (100%).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ

ΦΘΙΝΟΥΣΑ ΜΕΘΟΔΟΣ53

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ ΦΘΙΝΟΥΣΑΣ ΜΕΘΟΔΟΥ

ΑΡΘΡΟ 13

1. Για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του παρόντος ως μηχανήματα και λοιπός μηχανολογικός ή τεχνικός εξοπλισμός παραγωγής θεωρούνται τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που αναφέρονται στις ακόλουθες διατάξεις του παρόντος:

α) στις παραγράφους 1 (εκτός της υποπερίπτωσης αα' της περίπτωσης ε', των περιπτώσεων ι' και ία' και των υποπεριπτώσεων ββ' και δδ' της περίπτωσης ιβ'), 5, 7 (εκτός των περιπτώσεων α' και β'), 8 (εκτός της περίπτωσης β'), 9,11, 12 και 14 (εκτός των περιπτώσεων α' και β') του άρθρου 4. β) Στην περίπτωση β' της παραγράφου 15 του άρθρου 4, με την προϋπόθεση ότι αυτά τα πάγια περιουσιακά στοιχεία χρησιμοποιούνται άμεσα στην παραγωγική διαδικασία και

γ) στην παράγραφο 4 του άρθρου 6.

2. Για τον υπολογισμό των τακτικών αποσβέσεων με τη φθίνουσα μέθοδο οι κατώτεροι ή ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης που προβλέπονται για τη σταθερή μέθοδο από τις διατάξεις του παρόντος πολλαπλασιάζονται για κάθε πάγιο περιουσιακό στοιχείο με συντελεστή τρία (3).

3. Οι κατά την προηγούμενη παράγραφο προκύπτοντες συντελεστές αποσβέσεων της φθίνουσας μεθόδου υπολογίζονται επί του εκάστοτε υπολοίπου της αναπόσβεστης αξίας κάθε πάγιου περιουσιακού στοιχείου.

4. Κατά τη διαχειριστική περίοδο που η αναπόσβεστη αξία των πάγιων περιουσιών στοιχείων, μειωμένη με τις αποσβέσεις που αντιστοιχούν σε αυτή τη διαχείριση, είναι μικρότερη από το ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) της αξίας κτήσης, προσαυξημένης με τις δαπάνες προσθηκών ή βελτιώσεων, ή της αναπροσαρμοσμένης αξίας τους, ολόκληρο το ποσό της αναπόσβεστης αξίας δύναται να αποσβεσθεί σε αυτή τη διαχείριση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

Το Ε.Γ.Λ.Σ. καθιερώνει τις ακόλουθες γενικές αρχές λογισμού των αποσβέσεων:

α) Η αποσβεστέα αξία των πάγιων περιουσιακών στοιχείων κατανέμεται σε κάθε λογιστική χρήση, κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους, με ομοιόμορφο τρόπο. Για τον υπολογισμό των αποσβέσεων εφαρμόζεται η μέθοδος της σταθερής αποσβέσεως (μέθοδος σταθερού ποσού).

β) Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με βάση τους προβλεπόμενους από την κείμενη νομοθεσία συντελεστές ετήσιας τακτικής αποσβέσεως για κάθε κατηγορία αποσβέσιμων πάγιων στοιχείων. Οι συντελεστές αυτοί, κατά τεκμήριο, καλύπτουν τη φυσική φθορά (από τη χρήση και από την πάροδο του χρόνου) καθώς και την οικονομική απαξίωση των οικείων στοιχείων.

γ) Δεν επιτρέπεται ο λογισμός αποσβέσεων με συντελεστές μεγαλύτερους από εκείνους που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία. Επίσης, δεν επιτρέπεται ο λογισμός αποσβέσεων με συντελεστές μικρότερους από τους ελάχιστους συντελεστές, που η κείμενη νομοθεσία προβλέπει ως υποχρεωτικούς.

δ) Η διενέργεια αποσβέσεων για κάθε έτος με τους θεσπισμένους ελάχιστους συντελεστές είναι υποχρεωτική, ανεξάρτητα από την ύπαρξη ή μη κερδών. Η διενέργεια αποσβέσεων διακόπτεται από την στιγμή που το σύνολο των διενεργημένων αποσβέσεων για κάθε αποσβέσιμο στοιχείο γίνει ίσο με την αποσβεστέα αξία αυτού του στοιχείου (μείον μία μονάδα), ανεξάρτητα από το αν εξακολουθεί η παραγωγική χρησιμοποίησή του.

ε) Ο υπολογισμός των αποσβέσεων γίνεται από τη στιγμή που το πάγιο στοιχείο αρχίζει να χρησιμοποιείται ή να λειτουργεί. Αν ο χρόνος αυτός δεν συμπίπτει με την έναρξη της λογιστικής χρήσεως, η απόσβεση υπολογίζεται σε τόσα δωδέκατα κατά της ετήσιας αποσβέσεως, όσοι είναι οι μήνες μέχρι το τέλος της χρήσεως, στους οποίους περιλαμβάνεται και ο μήνας μέσα στον οποίο το πάγιο στοιχείο αρχίζει να χρησιμοποιείται ή να λειτουργεί. 75

στ) Οι αποσβέσεις των παγίων στοιχείων τα οποία παραμένουν σε αδράνεια για χρονικό διάστημα που διαρκεί συνέχεια πέρα από έξι μήνες υπολογίζονται, για το διάστημα αυτό, με μειωμένους συντελεστές. Το ποσοστό μείωσης καθορίζεται, κατά κλάδους οικονομικών μονάδων ή κατηγορίες στοιχείων, συγχρόνως με τον καθορισμό των ετήσιων συντελεστών τακτικών αποσβέσεων.

ζ) Οι αποσβέσεις που διενεργούνται για κάθε λογιστική χρήση καταλογίζονται σ' αυτή, με χρέωση των λογ/σμων 66 «αποσβέσεις παγίων στοιχείων ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος» και 85 «αποσβέσεις παγίων στοιχείων μη ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος» και με πίστωση των από το Σχέδιο Λογαριασμών προβλεπόμενων αντίθετων λογ/σμών 10.99, 11.99, 12.99, 13.99, 14.99, και 16.99.

η) Από τις αποσβέσεις που διενεργούνται σε κάθε χρήση, οι τακτικές, που θεωρείται ότι αφορούν το λειτουργικό κόστος (δηλαδή την λειτουργία παραγωγής, τη διοικητική λειτουργία, τη λειτουργία ερευνών και αναπτύξεως και τη λειτουργία διαθέσεως) καταχωρούνται στη χρέωση του λογ/μού 66 και, τελικά, μεταφέρονται στο λογ/σμό 80.00 της Γενικής Εκμεταλλεύσεως. Στην περίπτωση που η οικονομική μονάδα, προκειμένου να προσδιορίσει το κόστος και τα αναλυτικά αποτελέσματα, δεν κάνει χρήση των αρχών κοστολογήσεως που καθιερώνονται με το Ε.Γ.Λ.Σ., οι τακτικές αποσβέσεις του λογ/μού 66 κατανέμονται εξωλογιστικά στις επιμέρους λειτουργίες της οικονομικής μονάδας (παραγωγής, διοικήσεως, ερευνών – αναπτύξεως και διαθέσεως).

θ) Οι προβλεπόμενες από τη φορολογική νομοθεσία, με τη μορφή αναπτυξιακών κινήτρων, πρόσθετες (επιταχυνόμενες) αποσβέσεις καταχωρούνται στη χρέωση του λογ/μού 85 και, τελικά, μεταφέρονται στα αποτελέσματα χρήσεως (λογ/σμος 86.03). Λογαριασμός 66 «Αποσβέσεις πάγιων στοιχείων ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος»

1. Στο λογαριασμό 66 καταχωρούνται οι αποσβέσεις στοιχείων του πάγιου ενεργητικού που ενσωματώνονται στο λειτουργικό κόστος της οικονομικής μονάδας, δηλαδή στο λογαριασμό αυτό καταχωρούνται οι τακτικές αποσβέσεις που προβλέπονται από τη νομοθεσία που ισχύει κάθε φορά. Οι αποσβέσεις αυτές υπολογίζονται σύμφωνα με όσα καθορίζονται στην παρ. 2.2.102/II.76.

Οι δευτεροβάθμιοι λογαριασμοί του λογαριασμού 66, βρίσκονται σε πλήρη αντιστοιχία με τους πρωτοβάθμιους λογαριασμούς 10 – 16 της ομάδας 1(ομάδα παγίων περιουσιακών στοιχείων):

Κωδικός	Περιγραφή	Προσδιορισμός	Κωδικός
10	ΕΔΑΦΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ		66.00
11	ΚΤΙΡΙΑ- ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	Αγορά κτιρίων Κατασκευή- διαμόρφωση κτιρίων	66.01
12	ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ- ΜΗΧ.ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	Μηχανήματα, Εγκαταστάσεις	66.02
13	ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕΣΑ		66.03
14	ΕΠΙΠΛΑ		66.04.00
14.01	ΣΚΕΥΗ		66.04.01
14.02	ΜΗΧΑΝΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ		66.04.02
14.03	Η/Υ- ΗΛΕΚΤΡ.ΣΥΚΡΟΤ.		66.04.03
14.05	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ		66.04.05
14.08	ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΤΗΛΕΠ.		66.04.08
14.09	ΛΟΙΠΟΣ ΕΞΟΠ.		66.04.09
16	ΑΣΩΜΑΤΕΣ ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ		66.05

Ο Λογαριασμός 66, αναλυτικότερα:

66.00 > Αποσβέσεις εδαφικών εκτάσεων

66.00.01 > Αποσβέσεις Ορυχείων

66.00.02 > Αποσβέσεις Μεταλλείων

66.00.03 > Αποσβέσεις Λατομείων

66.00.05 > Αποσβέσεις Φυτειών

66.00.06 > Αποσβέσεις Δασών

66.00.11 > Αποσβέσεις Ορυχείων εκτός εκμεταλλεύσεως

66.00.12 > Αποσβέσεις Μεταλλείων εκτός εκμεταλλεύσεως

66.00.13 > Αποσβέσεις Λατομείων εκτός εκμεταλλεύσεως

66.00.15 > Αποσβέσεις Φυτειών εκτός εκμεταλλεύσεως

66.00.16 > Αποσβέσεις Δασών εκτός εκμεταλλεύσεως

66.01 > Αποσβέσεις κτιρίων - εγκαταστάσεων κτιρίων - τεχνικών έργων

66.01.00 > Αποσβέσεις κτιρίων - εγκαταστάσεων κτιρίων

66.01.01 > Αποσβέσεις τεχνικών έργων εξυπηρέτησεως μεταφορών

66.01.02 > Αποσβέσεις λοιπών τεχνικών έργων

66.01.03 > Αποσβέσεις διαμορφώσεως γηπέδων

66.01.07 > Αποσβέσεις κτιρίων - εγκαταστάσεων κτιρίων σε ακίνητα τρίτων

66.01.08 > Αποσβέσεις τεχνικών έργων εξυπηρέτησεως μεταφορών σε ακίνητα

τρίτων

66.01.09 > Αποσβέσεις λοιπών τεχνικών έργων σε ακίνητα τρίτων⁷⁸

66.01.10 > Αποσβέσεις διαμορφώσεων γηπέδων τρίτων

66.01.14 > Αποσβέσεις κτιρίων - εγκαταστάσεων κτιρίων εκτός εκμεταλλεύσεως

66.01.15 > Αποσβέσεις τεχνικών έργων εξυπηρετήσεως μεταφορών εκτός

εκμεταλλεύσεως

66.01.16 > Αποσβέσεις λοιπών τεχνικών έργων εκτός εκμεταλλεύσεως

66.01.17 > Αποσβέσεις διαμορφώσεων γηπέδων εκτός εκμεταλλεύσεως

66.01.21 > Αποσβέσεις κτιρίων - εγκαταστάσεων κτιρίων σε ακίνητα τρίτων
εκτός εκμ/σεως

66.01.22 > Αποσβέσεις τεχν. έργων εξυπηρέτησης μεταφορών σε ακίνητα 3ων
εκτός εκμ/σεως

66.01.23 > Αποσβέσεις λοιπών τεχνικών έργων σε ακίνητα τρίτων εκτός

εκμεταλλεύσεως

66.01.24 > Αποσβέσεις διαμορφώσεων γηπέδων τρίτων εκτός εκμεταλλεύσεως

66.02 > Αποσβέσεις μηχανημάτων-τεχνικών εγκαταστάσεων-λοιπού μηχανολ.

εξοπλισμού

66.02.00 > Αποσβέσεις μηχανημάτων

66.02.01 > Αποσβέσεις τεχνικών εγκαταστάσεων

66.02.02 > Αποσβέσεις φορητών μηχανημάτων χειρός

66.02.03 > Αποσβέσεις εργαλείων

66.02.04 > Αποσβέσεις καλουπιών - ιδιοσυσκευών

66.02.05 > Αποσβέσεις μηχανολογικών οργάνων

66.02.06 > Αποσβέσεις λοιπού μηχανολογικού εξοπλισμού

66.02.07 > Αποσβέσεις μηχανημάτων σε ακίνητα τρίτων

66.02.08 > Αποσβέσεις τεχνικών εγκαταστάσεων σε ακίνητα τρίτων⁷⁹

66.02.09 > Αποσβέσεις λοιπού μηχανολογικού εξοπλισμού σε ακίνητα τρίτων

- 66.02.10 > Αποσβέσεις μηχανημάτων εκτός εκμεταλλεύσεως
- 66.02.11 > Αποσβέσεις τεχνικών εγκαταστάσεων εκτός εκμεταλλεύσεως
- 66.02.12 > Αποσβέσεις φορητών μηχανημάτων χειρός εκτός εκμεταλλεύσεως
- 66.02.13 > Αποσβέσεις εργαλείων εκτός εκμεταλλεύσεως
- 66.02.14 > Αποσβέσεις καλουπιών - ιδιοσυσκευών εκτός εκμεταλλεύσεως
- 66.02.15 > Αποσβέσεις μηχανολογικών οργάνων εκτός εκμεταλλεύσεως
- 66.02.16 > Αποσβέσεις λοιπού μηχανολογικού εξοπλισμού εκτός εκμεταλλεύσεως
- 66.02.17 > Αποσβέσεις μηχανημάτων σε ακίνητα τρίτων εκτός εκμεταλλεύσεως
- 66.02.18 > Αποσβέσεις τεχνικών εγκαταστάσεων σε ακίνητα τρίτων εκτός εκμεταλλεύσεως
- 66.02.19 > Αποσβέσεις λοιπού μηχανολογικού εξοπλισμού σε ακίνητα τρίτων εκτός εκμ/σεως
- 66.03 > Αποσβέσεις μεταφορικών μέσων
- 66.03.00 > Αποσβέσεις αυτοκινήτων λεωφορείων
- 66.03.01 > Αποσβέσεις λοιπών επιβατικών αυτοκινήτων
- 66.03.02 > Αποσβέσεις αυτοκινήτων φορητών - Ρυμουλκών - Ειδικής χρήσεως
- 66.03.03 > Αποσβέσεις σιδηροδρομικών οχημάτων
- 66.03.04 > Αποσβέσεις πλωτών μέσων
- 66.03.05 > Αποσβέσεις εναέριων μέσων
- 66.03.06 > Αποσβέσεις μέσων εσωτερικών μεταφορών
- 66.03.09 > Αποσβέσεις λοιπών μέσων μεταφοράς
- 66.03.10 > Αποσβέσεις αυτοκινήτων λεωφορείων εκτός εκμεταλλεύσεως

66.03.11 > Αποσβέσεις λοιπών επιβατικών αυτοκινήτων εκτός εκμεταλλεύσεως⁸⁰

66.03.12 > Αποσβέσεις αυτοκινήτων φορητών -Ρυμουλκών- Ειδικής χρήσεως εκτός εκμ/σεως

66.03.13 > Αποσβέσεις σιδηροδρομικών οχημάτων εκτός εκμεταλλεύσεως

66.03.14 > Αποσβέσεις πλωτών μέσων εκτός εκμεταλλεύσεως

66.03.15 > Αποσβέσεις εναερίων μέσων εκτός εκμεταλλεύσεως

66.03.16 > Αποσβέσεις μέσων εσωτερικών μεταφορών εκτός εκμεταλλεύσεως

66.03.19 > Αποσβέσεις λοιπών μέσων μεταφοράς εκτός εκμεταλλεύσεως

66.04 > Αποσβέσεις επίπλων και λοιπού εξοπλισμού

66.04.00 > Αποσβέσεις επίπλων

66.04.01 > Αποσβέσεις σκευών

66.04.02 > Αποσβέσεις μηχανών γραφείων

66.04.03 > Αποσβέσεις ηλεκτρονικών υπολογιστών και ηλεκτρονικών

συγκροτημάτων

66.04.04 > Αποσβέσεις μέσων αποθηκείσεως και μεταφοράς

66.04.05 > Αποσβέσεις επιστημονικών οργάνων

66.04.06 > Αποσβέσεις ζώων για πάγια εκμετάλλευση

66.04.08 > Αποσβέσεις εξοπλισμού τηλεπικοινωνιών

66.04.09 > Αποσβέσεις λοιπού εξοπλισμού

66.04.10 > Αποσβέσεις επίπλων εκτός εκμεταλλεύσεως

66.04.11 > Αποσβέσεις σκευών εκτός εκμεταλλεύσεως

66.04.12 > Αποσβέσεις μηχανών γραφείων εκτός εκμεταλλεύσεως

66.04.13 > Αποσβέσεις ηλεκτρ. υπολογιστών και ηλεκτρ. συγκροτημάτων εκτός εκμ/σεως81

66.04.14 > Αποσβέσεις μέσων αποθηκείσεως και μεταφοράς εκτός εκμεταλλεύσεως

66.04.15 > Αποσβέσεις επιστημονικών οργάνων εκτός εκμεταλλεύσεως

66.04.16 > Αποσβέσεις ζώων για πάγια εκμετάλλευση εκτός εκμεταλλεύσεως

66.04.18 > Αποσβέσεις εξοπλισμού τηλεπικοινωνιών εκτός εκμεταλλεύσεως

66.04.19 > Αποσβέσεις λοιπού εξοπλισμού εκτός εκμεταλλεύσεως

66.05 > Αποσβέσεις ασωμάτων ακινητοποιήσεων και εξόδων πολυετούς αποσβέσεως

66.05.00 > Αποσβέσεις υπεραξίας επιχειρήσεως

66.05.01 > Αποσβέσεις δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας

66.05.02 > Αποσβέσεις δικαιωμάτων εκμεταλλεύσεως ορυχείων - μεταλλείων - λατομείων

66.05.03 > Αποσβέσεις λοιπών παραχωρήσεων

66.05.04 > Αποσβέσεις δικαιωμάτων χρήσεως ενσώματων πάγιων στοιχείων

66.05.05 > Αποσβέσεις λοιπών δικαιωμάτων

66.05.10 > Αποσβέσεις εξόδων ιδρύσεως και πρώτης εγκαταστάσεως

66.05.11 > Αποσβέσεις εξόδων ερευνών ορυχείων - μεταλλείων - λατομείων

66.05.12 > Αποσβέσεις εξόδων λοιπών ερευνών

66.05.13 > Αποσβέσεις εξόδων αυξήσεως κεφαλαίου και εκδόσεως ομολογιακών δανείων

66.05.14 > Αποσβέσεις εξόδων κτήσεως ακινητοποιήσεων

66.05.16 > Αποσβέσεις διαφορών εκδόσεως και εξοφλήσεως ομολογιών

66.05.17 > Αποσβέσεις εξόδων αναδιοργάνωσης

66.05.18 > Αποσβέσεις τόκων δανείων κατασκευαστικής περιόδου

66.05.19 > Αποσβέσεις λοιπών εξόδων πολυετούς αποσβέσεως⁸²

2. Οι δευτεροβάθμιοι λογαριασμοί του 66 χρεώνονται με πίστωση των αντίστοιχων λογαριασμών της ομάδας 1 (10.99, 11.99, 12.99, 13.99, 14.99 και 16.99).

3. Οι αποσβέσεις που δεν ενσωματώνονται στο λειτουργικό κόστος της οικονομικής μονάδας (πρόσθετες) καταχωρούνται στους αντίστοιχους δευτεροβάθμιους Λογαριασμούς του 85 «μη ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος αποσβέσεις παγίων», με πίστωση των αυτών αντίστοιχων λογαριασμών της ομάδας 1 (10.99, 11.99, 12.99, 13.99, 14.99 και 16.99)

ΠΟΛ.1282/30-10-1996

Για τον κοστολογικό χειρισμό του υπολογαριασμού 66.05 «αποσβέσεις ασώματων ακινητοποιήσεων και εξόδων πολυετούς αποσβέσεως» σημειώνουμε τα ακόλουθα:

α) Για τα περισσότερα άυλα στοιχεία και έξοδα του λογαριασμού 16 - οι αποσβέσεις των οποίων καταχωρούνται στον πιο πάνω λογ/σμό 66.05 - παρέχεται από το νόμο η ευχέρεια να αποσβένονται «είτε εφάπαξ είτε τμηματικά και ισόποσα μέσα σε μία πενταετία» (βλ. άρθρο 43 παρ. 3 και 4 κωδ. Ν. 2190/1920. Στις περιπτώσεις που επιλέγεται η εφάπαξ απόσβεσή τους δεν ενδείκνυται να επιβαρύνεται το λειτουργικό κόστος, αλλά πρέπει να καταχωρούνται στο λογ/σμό 85 «αποσβέσεις παγίων μη ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος» (και όχι εδώ, στο 66.05).

β) Οι αποσβέσεις των λογαριασμών 66.05.01, 66.05.02 και 66.05.03 επιβαρύνουν το λογαριασμό 92.00 «έξοδα λειτουργίας παραγωγής».

γ) Οι αποσβέσεις των λογαριασμών 66.05.00, 66.05.10, 66.05.13 (των εξόδων αυξήσεως κεφαλαίου) και 66.05.17, επιβαρύνουν το λογαριασμό 92.01 «έξοδα διοικητικής λειτουργίας». Διευκρινίζεται ότι στο λογαριασμό 66.05.17 περιλαμβάνονται και οι αποσβέσεις των λογισμικών προγραμμάτων Η/Υ (που καταχωρούνται στο λογ/σμό 16.17 και αποσβένονται, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 3 του Π.Δ. 88/1973 όπως η παράγραφος αυτή συμπληρώθηκε με το άρθρο 5 παρ. 4 του Ν. 1947/1991, με συντελεστή 25%. ⁸³

δ) Οι αποσβέσεις των λογαριασμών 66.05.11 και 66.05.12 βαρύνουν το λογαριασμό 92.02 «έξοδα λειτουργίας ερευνών και αναπτύξεως».

ε) Οι αποσβέσεις των λογαριασμών 66.05.13 (των εξόδων εκδόσεως ομολογιακών δανείων), 66.05.16 και 66.05.18 βαρύνουν το λογαριασμό 92.04 «έξοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας».

στ) Η επιβάρυνση των θέσεων κόστους του 92 με τις αποσβέσεις των λογαριασμών 66.05.04, 66.05.05, 66.05.14 και 66.05.19, γίνεται ανάλογα με τη χρησιμοποίηση των αντίστοιχων περιουσιακών στοιχείων (των λογαριασμών 16.04, 16.14 και 16.19). 84

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ

ερ	π	π	Περιγραφή Παγίων	ατ	νωτ	ΠΔ 100/98
Οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης της αξίας των κτιριακών εγκαταστάσεων και οικοδομημάτων ορίζονται ως ακολούθως:						
α)			Για οικοδομές ή τμήματα αυτών που χρησιμοποιούνται ως οικοτροφεία, σχολεία, φροντιστήρια, αίθουσες κινηματογράφων ή θεάτρων, κλινικές, σανατόρια και καταστήματα εξυπηρέτησης του κοινού, γενικώς	5%	8%	8%
β)			Για οικοδομές ή τμήματα αυτών που χρησιμοποιούνται ως ξενοδοχεία	3%	6%	8%
γ)			Για οικοδομές ή τμήματα αυτών, που χρησιμοποιούνται ως μπαγκαλούς ή κάμπινγκς και είναι κατασκευασμένες από ξύλο, καθώς και τις συναφείς εγκαταστάσεις, που επίσης είναι κατασκευασμένες από ξύλο	8%	12%	12%
δ)			Για τις ίδιες οικοδομές ή τμήματα αυτών και τις συναφείς εγκαταστάσεις τους, που είναι κατασκευασμένες από τσιμέντο	5%	8%	8%
ε)			Για οικοδομές ή τμήματα αυτών που χρησιμοποιούνται για άλλες χρήσεις	3%	5%	5%
ε)			Για πρόχειρες κατασκευές (ξύλινες, πλαστικές κ.λ.π.) που χρησιμοποιούνται για οποιαδήποτε χρήση	8%	12%	12%
στ)			Για βιομηχανοστάσια, όπως αυτά νοούνται από τις διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 21 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, τα παραρτήματα και παρακολουθήματά τους, καθώς και τις αποθήκες που είναι συνεχόμενες με αυτά και χρησιμοποιούνται για την αποθήκευση πρώτων υλών ή την πρώτη εναπόθεση των βιομηχανικών προϊόντων	5%	8%	8%
ζ)			Για οικοδομήματα που χρησιμοποιούνται για την επεξεργασία και συντήρηση καπνών σε φύλλα (αποθήκες καπνών ή άλλων εξαγωγίμων γεωργικών προϊόντων) και ως ξηραντήρια καπνού	5%	8%	8%

η)		Για οικοδομήματα αεροδρομίων που χρησιμοποιούνται ως αεροσταθμοί επιβατών	2%	4%	-
θ)		Για οδικά δίκτυα εντός χώρου εργοστασίων ή χώρου που βρίσκεται οικισμός προσωπικού	3%	5%	-
		Τα ποσοστά απόσβεσης που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο υπολογίζονται στην αξία μόνο των κτισμάτων, ανεξάρτητα από τον τρόπο κατασκευής τους (συνήθης ή προκατασκευής).			
		Από το ποσό της με βάση τις διατάξεις του παρόντος άρθρου αναγνωριζόμενης απόσβεσης αφαιρείται η κατά τις διατάξεις του άρθρου 23 του Κ.Φ.Ε. παρεχόμενη απόσβεση κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) ή πέντε τοις εκατό (5%) επί του ακαθάριστου εισοδήματος			

Για τα μηχανήματα και τις εγκαταστάσεις παραγωγής, μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και για τα ορυχεία επιχειρήσεων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, στα οποία εξορύσσονται ύλες που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και για τα μηχανήματα και τις εγκαταστάσεις τους, οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α)		Για ατμοηλεκτρικές μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας:			
	α)	Για λιγνιτικές μονάδες, μονάδες πετρελαίου (ΜΑΖΟΥΤ) και μονάδες φυσικού αερίου	4%	5%	
	β)	Για αέριοστροβιλικές μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ελαφρού πετρελαίου (ΝΤΗΖΕΛ)	5%	7%	
γ)		Για μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας συνδυασμένου κύκλου:			
	α)	Για μονάδες ελαφρού πετρελαίου (ΝΤΗΖΕΛ)	4%	7%	
	β)	Για μονάδες φυσικού αερίου	6%	7%	

δ)		Για νηζελωηλεκτρικές μονάδες (μονάδες εσωτερικής καύσης) παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας	5%	6%	
ε)		Για υδροηλεκτρικούς σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας:			
	α)	Για φράγματα	2%		
	β)	Για μηχανήματα και εγκαταστάσεις	3%	4%	
στ)		Για μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας εναλλακτικών μορφών:			
	α)	Για αιολικά πάρκα και φωτοβολταϊκές και γεωθερμικές μονάδες	5%	7%	10%- 10%- 15%
ζ)		Για σταθμούς συμπαραγωγής ηλεκτρισμού θερμότητας (ΣΗΘ)	5%	7%	-
η)		Για μηχανήματα και εγκαταστάσεις μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας:			
	α)	Για γραμμές μεταφοράς	3%	4%	5%
	β)	Για υποσταθμούς μεταφοράς	4%	5%	6%
	γ)	Για εναέρια καλώδια μεταφοράς δεδομένων	10%	12%	-
	δ)	Για συστήματα τηλεοπτείας-τηλεχειρισμών	18%	20%	-

θ)		Για μηχανήματα και εγκαταστάσεις διανομής ηλεκτρικής ενέργειας:			
	α)	Για δίκτυα διανομής χαμηλής τάσης	5%	6%	6%
	β)	Για δίκτυα διανομής μέσης τάσης	4%	5%	5%
	γ)	Για υποσταθμούς διανομής μέσης τάσης - χαμηλής τάσης	5%	6%	6%
	δ)	Για υποσταθμούς διανομής υψηλής τάσης - μέσης τάσης	4%	6%	6%
	ε)	Για κέντρα διανομής υψηλής τάσης - μέσης τάσης	4%	6%	6%
	στ)	Για καλώδια μεταφοράς δεδομένων	7%	8%	
	ζ)	Για συστήματα τηλεοπτείας - τηλεχειρισμών	18%	20%	
	ι)	Για εξοπλισμό συνεργείων συντήρησης μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, γενικά	10%	12%	
	ια)	Για ορυχεία επιχειρήσεων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στα οποία εξορύσσονται ορυκτές ύλες για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας	8%	10%	
	ιβ)	Για μηχανήματα και εγκαταστάσεις των παραπάνω ορυχείων:			
	α)	Για ηλεκτροκίνητο εκσκαπτικό εξοπλισμό (εκσκαφείς - αποθέτες - ταινιόδρομοι)	5%	6%	12%
	β)	Για τεχνικά έργα υποδομής και υποστήριξης	6%	7%	

	γ)	Για χωματοουργικά μηχανήματα και οχήματα κατώτερος	14%	16%	
	δ)	Για εξοπλισμό συνεργείων συντήρησης	10%	12%	10%

Για τηλεπικοινωνιακές εγκαταστάσεις και τηλεπικοινωνιακά έργα οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α)		Για ψηφιακά κέντρα και ηλεκτρονικές τερματικές διατάξεις	15%	20%	
β)		Για εξοπλισμό μετάδοσης (δικτύων)	11%	15%	
γ)		Για τηλεφωνικές, τηλεγραφικές και τηλετυπικές (TELEX) εγκαταστάσεις κέντρων και ραδιοηλεκτρικές εγκαταστάσεις	15%	20%	
δ)		Για υπόγεια και υποβρύχια καλώδια - σωληνώσεις (συμβατικά και οπτικών ινών)	4%	7%	
ε)		Για καλώδια σωληνώσεων οπτικών ινών	5%	8%	
στ)		Για εναέρια ενσύρματα δίκτυα	8%	12%	
		Για εναέρια ασύρματα δίκτυα	5%	8%	
ζ)		Για κύριες τηλεφωνικές, τηλεγραφικές και ραδιοηλεκτρικές συνδέσεις - συσκευές και θαλάμους	11%	15%	
η)		Για δευτερεύουσες εγκαταστάσεις	8,5%	12,5%	
θ)		Για καλωδιακά πλοία	3%	5%	

Για τα μηχανήματα και γενικά τον ειδικό εξοπλισμό των ραδιοηλεκτρικών σταθμών οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως;

α)		Για κάμερες και παρελκόμενα, βίντεο και παρελκόμενα, καθώς και κινητές μονάδες εξωτερικών μεταδόσεων	15%	20%
β)		Για κέντρα εκπομπής - αναμεταδότες (πομποί - αναμεταδότες και παρελκόμενα, πυλώνες - ιστοί και παρελκόμενα, καθώς και κεραίες εκπομπής - λήψης και παρελκόμενα)	7%	10%
γ)		Για λοιπά μηχανήματα και εγκαταστάσεις ραδιοηλεκτρικών σταθμών	11%	15%

Για τα έργα δικτύων ύδρευσης, αποχέτευσης, αντιπλημμυρικών έργων, έργων αντιρρύπανσης και κέντρων επεξεργασίας λυμάτων, οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α)		Για έργα δικτύων ύδρευσης:		
	α)	Για φράγματα	1%	
	β)	Για διυλιστήρια	1%	2%
	γ)	Για υδραγωγεία	1,5%	2,5%
	δ)	Για κύριους τροφοδοτικούς αγωγούς	2%	3%
	ε)	Για δευτερεύοντες τροφοδοτικούς αγωγούς	2,5%	3,5%
	στ)	Για δίκτυα διανομής, καθώς και εξωτερικά και εσωτερικά αντλιοστάσια	7%	10%

	ζ)	Για δεξαμενές	1%	2%	
β)		Για έργα δικτύων αποχέτευσης:			
	α)	Για έργα βαρείας υποδομής και βασικούς συλλεκτήρες	1%	2%	
	β)	Για δευτερεύοντες αγωγούς	1,5%	2,5%	
	γ)	Για εξωτερικές διακλαδώσεις	2%	4%	
	δ)	Για ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις	7%	10%	
γ)		Για αντιπλημμυρικά έργα:			
	α)	Για διευθετήσεις ρεμάτων	1%		
	β)	Για συλλεκτήρες ομβρίων υδάτων	1%	2%	
	γ)	Για δίκτυα ομβρίων υδάτων	1,5%	2,5%	
	δ)	Για φρεάτια υδροσυλλογής	2%	4%	
δ)		Για έργα αντιρρύπανσης και κέντρα επεξεργασίας λυμμάτων:			
	α)	Για ερευνητικά κέντρα λυμμάτων και κέντρα λυμμάτων	3%	5%	

Για τα μηχανήματα και εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούνται από τις καπνοβιομηχανίες οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α)		Για κοπτικές μηχανές, χαρμανιέρες, υγρανήρια και ξηραντήρια καπνών, εγκαταστάσεις μεταφοράς καπνών σε φύλλα και κεκομμένου, κλιματιστικές εγκαταστάσεις στους χώρους επεξεργασίας και βιομηχανοποίησης	7%	10%
β)		Για σιγαροποιητικές, κυτιοποιητικές, πακεταριστικές, λιθογραφικές μηχανές και σελλοφανέζες	8%	12%

Για τα μηχανήματα και εγκαταστάσεις των πρατηρίων υγρών καυσίμων και λιπαντηρίων οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α)		Για αντλίες και εξοπλισμό αυτών (των πρατηρίων)	8%	12%
β)		Για αεροσυμπιεστές και γρασσαδόρους	11%	15%

Για τα δοχεία μεταφοράς υγρών και αερίων, δεξαμενές κ.λ.π. οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α)		Για δοχεία μεταφοράς υγρών υλών (βαρελιών κ.λ.π.)	24%	30%
β)		Για χαλύβδινες φιάλες υγραερίου	11%	15%
γ)		Για δίκτυα σωληνώσεων υγρών καυσίμων και τα σχετικά εξαρτήματα	7%	10%
δ)		Για μεταλλικές και από σκυρόδεμα δεξαμενές εναποθήκευσης υγρών καυσίμων	3%	5%

Για τα ψυκτικά μηχανήματα οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α)			Για τα ψυκτικά μηχανήματα (ψυγείο διατήρησης τροφίμων κ.λ.π.) και τις εγκαταστάσεις κλιματισμού και κεντρικής θέρμανσης (λέβητες - καυστήρες κ.λ.π.) στους χώρους παραγωγής	8%	12%
β)			Για τα ψυγεία αποθήκευσης τροφίμων γενικά σε εγκαταστάσεις τρίτων	15%	20%
			Για τα γερανοφόρα και ανυψωτικά μηχανήματα	11%	15%
			Για τα μηχανήματα παραγωγής ταινιών (κινηματογραφικών, βίντεο και συναφών)	11%	15%

Προκειμένου για ειδικές εγκαταστάσεις και μηχανήματα των παρακάτω επιχειρήσεων οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α)			Κονσερβοποιίας και τυποποιημένων προϊόντων, βυρσοδεψίας, παραγωγής νημάτων και υφασμάτων από φυσικό και τεχνητό βαμβάκι, παραγωγής πλαστικών ειδών και εκτυπωτικών, εκδοτικών και βιβλιοδετικών εργασιών	8%	12%
β)			Υποδηματοποιίας, παραγωγής νημάτων και υφασμάτων από μαλλί και μετάξι (φυσικό ή τεχνητό), παραγωγής χημικών και φαρμακευτικών προϊόντων, διυλιστηρίων, παραγωγής τσιμέντου και παραγωγής σιδήρου, χάλυβα, αλουμίνιας και αλουμινίου	11%	15%
			Για τις μήτρες (καλούπια) που έχουν κατασκευασθεί από οποιαδήποτε ύλη, εκτός πλαστικής ή θερμοπλαστικής	11%	15%

Για τις οικιακές συσκευές ή συστήματα χρήσης φυσικού αερίου και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας παρέχεται η δυνατότητα απόσβεσης μέχρι ποσοστού εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) της δαπάνης με τους κατωτέρω οριζόμενους κατώτερους και ανώτερους συντελεστές απόσβεσης:

--	--	--	--	--	--

α)		Λέβητες κεντρικής θέρμανσης φυσικού αερίου χυτοσίδηροι, θερμοσίφωνες αποθήκευσης καύσης φυσικού αερίου και μαγειρικές συσκευές καύσης φυσικού αερίου	2%	4%
β)		Λέβητες κεντρικής θέρμανσης φυσικού αερίου χαλύβδινοι, θερμοσίφωνες ταχείας ροής και συνδυασμένοι λέβητες, θερμοσίφωνες καύσης φυσικού αερίου και ηλιακό θερμοσιφωνικό οικιακό σύστημα	4,5%	6,5%
γ)		Αυτόνομα θερμαντικά σώματα καύσης φυσικού αερίου, μαγειρικές συσκευές μεικτού τύπου (ηλεκτρικές και φυσικού αερίου) και ηλιακούς συλλέκτες	3%	5%

Για τα μηχανήματα και ειδικές εγκαταστάσεις παραγωγής, μεταφοράς, αποθήκευσης και διανομής του φυσικού αερίου οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α)		Για αγωγούς μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου χαλύβδινους ή πολυαιθυλαίνιου και τις εγκαταστάσεις τους, δεξαμενές υγροποιημένου φυσικού αερίου από σκυρόδεμα και ειδικό μέταλλο και υπόγειες αποθήκες φυσικού αερίου	1,5%	2,5%
β)		Για μηχανήματα ηλεκτρονικής εγκατάστασης καθοδικής προστασίας αγωγών φυσικού αερίου	4%	7%
γ)		Για σταθμούς μέτρησης και ρύθμισης της πίεσης του φυσικού αερίου και σταθμούς συμπίεσης κατώτερος δύο τοις εκατό (2%) και ανώτερος τέσσερα τοις εκατό (4%).	2%	4%
δ)		Για κρυογενικές εγκαταστάσεις αεριοποίησης υγροποιημένου φυσικού αερίου μετά των εξαρτημάτων τους	1,5%	2,5%

Για τα λοιπά μηχανήματα και εγκαταστάσεις οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α)		Των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων, σανατορίων, κλινικών και εκπαιδευτηρίων	15%	20%
β)		Των λοιπών επιχειρήσεων	11%	115%

Οι επιχειρήσεις που αναφέρονται στο άρθρο αυτό δεν δικαιούνται να διενεργήσουν τις κατά τα άρ. 3, 4 και 10 του παρόντος αποσβέσεις.

		<p>Ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης της αξίας των εγκαταστάσεων γενικά των επιχειρήσεων που χαρακτηρίζονται ως επικίνδυνες ορίζονται σε δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και είκοσι τοις εκατό (20%) αντίστοιχα.</p> <p>Ο κατώτερος και ο ανώτερος συντελεστής απόσβεσης της αξίας των εγκαταστάσεων γενικά των επιχειρήσεων που παράγουν πολεμικά είδη με εκρηκτικές ύλες ορίζονται σε είκοσι επτά τοις εκατό (27%) και τριάντα τρία τοις εκατό (33%) αντίστοιχα.</p>	15%	20%	
		<p>Οι επιχειρήσεις λατομείων, εξόρυξης μεταλλευμάτων ή άλλων ορυκτών υλών εκτός από τις κατά τα άρθρα 3,4,10 και 11 του παρόντος αποσβέσεις διενεργούν ετήσια απόσβεση και επί της αξίας των λατομείων ή των μεταλλείων</p> <p>Για τα έξοδα κατασκευής ιδιωτικών οδών, πλατειών, δικτύων ύδρευσης, αποχέτευσης και αντιπλημμυρικών έργων των επιχειρήσεων που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο</p> <p>Για έξοδα κατασκευής υποσταθμών διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, υποσταθμών μεταφοράς και γραμμών διανομής χαμηλής τάσης και γραμμών μεταφοράς αυτής των ίδιων επιχειρήσεων</p> <p>Για τους σπαστήρες λίθων, θραυστήρες, τριβεία, πετρελαιομηχανές και λοιπά μηχανήματα των επιχειρήσεων του άρθρου αυτού</p> <p>Η απόσβεση των δαπανών που πραγματοποιούνται για την εκτέλεση κάθε φύσης μεταλλευτικών ερευνών, καθώς και των συναφών προς αυτές δαπανών γενικά διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 18 του Ν.Δ. 4029/1959 (Φ.Ε.Κ. Α' 250).</p> <p>Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής έχουν ανάλογη εφαρμογή και επί των λατομικών επιχειρήσεων.</p>	7%	10%	
			4%	7%	
			7%	10%	
			11%	15%	

Για λιμενικά έργα και ναυπηγεία οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α)		Για λιμένες, αποβάθρες, ορμητήρια και προβλήτες	7%	10%
β)		Για έργα ελάφρυνσης πρηνών	11%	16%
γ)		Για ρυμούλκες, βυθοκόρους, πλωτούς γεραμούς, ακάτους, πορθμεία, λέμβους, φορηγίδες, πλωτήρες και λοιπά συναφή στοιχεία	8%	12%
δ)		Για μόνιμες δεξαμενές από σκυρόδεμα και πλωτές δεξαμενές	5%	8%
ε)		Για ναυπηγικές κλίνες	7%	10%
στ)		Για σχέδια ναυπήγησης πλοίων	27%	33%

Για τα πάγια περιουσιακά στοιχεία των εργοληπτικών επιχειρήσεων δημόσιων και ιδιωτικών έργων οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

ζ)		Για ξυλεία η οποία χρησιμοποιείται σε οικοδομικά και άλλα τεχνικά έργα	24%	30%
η)		Για μεταλλικά ικριώματα	7%	10%
θ)		Για προωθητήρες γαιών (μπουλντόζες), φορτωτές, ιστοπεδωτές, αεροσυμπιεστές, εκσκαφείς, ασφαλικά μηχανήματα, γεωτρύπανα, αναβατόρια, μηχανικά φτυάρια, αυτοκινούμενους αποξεστήρες, θραυστήρες, τριβείς, σιλοκόσκινα, δονητές και αναμικτήρες σκυροδέματος, οδοστρωτήρες κ.λπ.	11%	15%
		Για τις εγκαταστάσεις γενικά των επιχειρήσεων εκμετάλλευσης διωρύγων	11%	16%

			Οι επιχειρήσεις που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο του άρθρου αυτού δεν δικαιούνται να διενεργούν τις κατά τα άρθρα 3, 4, 7 παράγραφος 1 και 10 του παρόντος αποσβέσεις.		
Για τις εγκαταστάσεις αεροδρομίων οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:					
α)			Για αεροδιάδρομους, γέφυρες διέλευσης αεροσκαφών, χώρους πίστας αεροδρομίου για στάθμευση αεροσκαφών, γέφυρες επιβίβασης επιβατών, σύστημα τροφοδοσίας επεξεργασμένου αέρα και ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης αποσκευών	2%	4%
β)			Για υπόγειο σύστημα παροχής ρεύματος 400 HZ στα αεροσκάφη	7%	10%
γ)			Για οπτικά αεροβοηθήματα:		
	α)		Για εργασίες κατασκευής	2%	4%
	β)		Για εξοπλισμό	3%	5%
δ)			Για τηλεπικοινωνιακά συστήματα	2%	4%
Για τα γεωργικά μηχανήματα και τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται από γεωργικές επιχειρήσεις και εκμεταλλεύσεις γενικά οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:					
α)			Για ελκυστήρες, αλωνιστικές μηχανές, οδοντωτές σβάρνες, σκαλιστήρια, καλλιεργητές, άροτρα, δισκοσβάρνες, χορτοαναδευτές, χορτοσωρευτές, σπαρτικές μηχανές, φορητά αναβατόρια, μηχανές τεμαχισμού σανών για αποθήκευση (στάσιμες), μηχανές άλεσης τροφών, ρυμούλκες, θεριστικές μηχανές, αυτοδελτικές, χαρτοσυλλεκτοδεματικές, παταοσυλλεκτικές και θεριζοαλωνιστικές μηχανές, φορτωτικές, χορτοκοπτικές, συλλεκτικές βάμβακος και συλλεκτικές αραβόσιτου μηχανές, φρέζες, τευτλοεξαγωγείς,	8%	12%

		κινητήρες εσωτερικής καύσης και αντλητικά συγκροτήματα		
β)		Για λιπάσματα διανομείς και φεκαστήρες	10%	14%
γ)		Για λοιπά μηχανήματα	7%	10%

Οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης της αξίας των ακολουθών πάγιων περιουσιακών στοιχείων των επιχειρήσεων που εκμεταλλεύονται κινηματογραφικές ταινίες, βιντεοκασέτες - D.V.D., καθώς και των ραδιοτηλεοπτικών σταθμών ορίζονται ως ακολούθως:

α)		Για τις κινηματογραφικές ταινίες:		
		για το πρώτο έτος εκμετάλλευσης τους	75%	80%
		για το δεύτερο έτος εκμετάλλευσης τους	11%	12%
		για το τρίτο έτος εκμετάλλευσης τους	7%	8%
		για το τέταρτο έτος εκμετάλλευσης τους	7%	
		<p>Η απόσβεση υπολογίζεται σε δωδεκάμηνη βάση ανεξάρτητα από το χρόνο εκμετάλλευσης της ταινίας στο οικείο διαχειριστικό έτος, με τον περιορισμό ότι αυτή δεν μπορεί να υπερβεί κατά το πρώτο έτος τα ακαθάριστα έσοδα που πραγματοποιήθηκαν από την εκμετάλλευση της ταινίας. Η τυχόν διαφορά της μειωμένης κατά το πρώτο έτος απόσβεσης προσαυξάνει τις αποσβέσεις του δεύτερου έτους ανεξάρτητα από το ύψος των ακαθάριστων εσόδων, ώστε για τα πρώτα δύο (2) έτη η συνολική απόσβεση να ανέρχεται στο ογδόντα έξι τοις εκατό (75% + 11%= 86%) της αξίας της ταινίας στην περίπτωση επιλογής των κατώτερων συντελεστών ή στο ενενήντα δύο τοις εκατό (80% + 12% = 92%) της αξίας της ταινίας στην</p>		

		περίπτωση επιλογής των ανώτερων συντελεστών.			
β)		Για τις βιντεοταινίες - D.V.D.:			
		για το έτος κτήσης	65%	70%	
		για το δεύτερο έτος εκμετάλλευσής τους	25%	30%	
		για το τρίτο έτος εκμετάλλευσής τους	10%		
γ)		Οι τηλεταινίες, τηλεσειρές, μουσικές εκπομπές, εορταστικές εκπομπές, κινούμενα σχέδια, τηλεπαιχνίδια, ψυχαγωγικές εκπομπές, εκπομπές λόγου, αθλητικές και ποικίλου περιεχομένου αναλόγως του χρόνου εκμετάλλευσής τους αποσβένονται είτε εφάπαξ είτε τμηματικά και ισόποσα μέσα σε μία πενταετία σύμφωνα με τη διάταξη της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 3 του άρθρου 43 του Κ.Ν. 2190/1920 , αν η εκμετάλλευση τους διαρκεί ένα έτος ή περισσότερα του ενός αντίστοιχα.			
Για τα μεταφορικά μέσα (εκτός από τα πλωτά και τα εναέρια) και το τροχαίο υλικό οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:					
α)		Για τουριστικά λεωφορεία (πούλμαν) και λεωφορεία μεταφορικών επιχειρήσεων	15%	20%	
β)		Για φορτηγά αυτοκίνητα	15%	20%	
γ)		Για επιβατηγά αυτοκίνητα και μοτοσυκλέτες:			

α)	Εκπαιδευτηρίων	11%	15%
β)	Επιχειρήσεων ενοικίασης αυτοκινήτων και μοτοσικλετών και εκπαίδευσης υποψήφιων οδηγών (αυτοκινήτων και μοτοσικλετών)	19%	25%
γ)	Λοιπών επιχειρήσεων	11%	15%
δ)	Για μοτοποδήλατα και ποδήλατα	11%	15%
ε)	Για οχήματα χωματουργικών έργων εντός ορυχείου, εξαιρουμένων εκείνων που αναφέρονται στην υποπερίπτωση γγ' της περίπτωσης ιβ' της παρ. 1 του άρθρου 4	19%	25%
στ)	Για οχήματα μεταφοράς προσώπων εντός ορυχείου	11%	15%
ζ)	Για σιδηροτροχιές και τροχαίο υλικό	3%	5%
η)	Για λοιπά μέσα και μηχανήματα των συγκοινωνιακών επιχειρήσεων	8%	12%

Για τα εναέρια μεταφορικά μέσα οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:

α)	Για καινούργια αεροσκάφη, ελικόπτερα και ανεμόπτερα	4%	6%
β)	Για μεταχειρισμένα αεροσκάφη, ελικόπτερα και ανεμόπτερα, πλέον ένα τοις εκατό (1 %) για κάθε έτος το οποίο παρήλθε από το επόμενο έτος της κατασκευής μέχρι το έτος της απόκτησης.	4%	6%

Για τα πλοία και λοιπά πλωτά μέσα χωρητικότητας φορτίου κάτω των 500 τόνων:

	για το πρώτο έτος εκμετάλλευσής τους υπό ελληνική σημαία	15%	20%
--	--	-----	-----

		ετησίως από το δεύτερο έως και το πέμπτο έτος	7%	10%	
		ετησίως για το έκτο και κάθε ένα από τα επόμενα έτη εκμετάλλευσής τους	3%	5%	
		Τα ποσοστά απόσβεσης που αναφέρονται στις παραγράφους 1 έως και 3 αυτού του άρθρου δεν εφαρμόζονται στην περίπτωση που προβλέπονται διαφορετικοί συντελεστές από διατάξεις ειδικών νόμων.			
		Για είδη εξοπλισμού γενικά (επίπλων, σκευών κ.λ.π.) των σανατορίων, κλινικών, εκπαιδευτηρίων, εστιατορίων και κέντρων διασκέδασης	24%	30%	
		Για είδη εξοπλισμού γενικά (επίπλων, σκευών κ.λ.π.) των λοιπών επιχειρήσεων	15%	20%	
		Για τα είδη εξοπλισμού γραφείου, δηλαδή αριθμομηχανές, λογιστικές μηχανές, φωτοαντιγραφικά και φωτοτυπικά μηχανήματα, γραφομηχανές, μαγνητόφωνα, προβολείς διαφανειών, τηλεφωνικά κέντρα, τηλεφωνικές συσκευές, συσκευές TELEX, FAX, καθώς και τα επιστημονικά όργανα και τις συσκευές εργαστηρίου χημείου	15%	20%	
		Αν τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που αναφέρονται στην παράγραφο 3 αυτού του άρθρου χρησιμοποιούνται ως μέσα εκπαίδευσης	29%	35%	
		Για τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και τα ηλεκτρονικά συγκροτήματα, γενικώς	24%	30%	
		Αν τα παραπάνω πάγια περιουσιακά στοιχεία χρησιμοποιούνται ως μέσα εκπαίδευσης	34%	40%	
		Για λογισμικό (SOFTWARE) των ηλεκτρονικών υπολογιστών	24%	30%	
		Η απόσβεση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και του λογισμικού (SOFTWARE) μπορεί να γίνεται και εφάπαξ κατά τη χρήση εντός της οποίας τίθενται σε λειτουργία.			

		Για είδη υγιεινής των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων, σανατορίων και κλινικών, στις περιπτώσεις που αυτά θεωρούνται εγκαταστάσεις των παραπάνω επιχειρήσεων και όχι των ακινήτων	15%	20%	
		Για φωτεινές επιγραφές που είναι εγκατεστημένες σε ακίνητα τρίτων	15%	20%	
<p>Για τα είδη τα οποία αποτελούν πάγια στοιχεία ασκούμενης δραστηριότητας, η οποία εντάσσεται στις υπηρεσίες ελευθέρων επαγγελματιών, οι κατώτεροι και οι ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης ορίζονται ως ακολούθως:</p>					
α)		Για μηχανήματα και λοιπές επαγγελματικές εγκαταστάσεις, όργανα και συσκευές εργαστηρίου χημείου και συναφών ειδών και έπιπλα και σκεύη κατώτερος δεκαπέντε τοις εκατό (15%) και ανώτερος είκοσι τοις εκατό (20%).	15%	20%	
β)		Για ηλεκτρονικούς υπολογιστές και ηλεκτρονικά συγκροτήματα και λογισμικό (SOFTWARE) των ηλεκτρονικών υπολογιστών κατώτερος είκοσι τέσσερα τοις εκατό (24%) και ανώτερος τριάντα τοις εκατό (30%).	24%	30%	
		Η απόσβεση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και του λογισμικού (SOFTWARE) μπορεί να γίνεται και εφάπαξ κατά τη χρήση εντός της οποίας τίθενται σε λειτουργία. (Η παράγραφος αυτή προστέθηκε με τον 3522/2006 Αρθ. 4 παρ. 9)			
γ)		Για οικιακές συσκευές ή συστήματα χρήσης φυσικού αερίου και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας παρέχεται η δυνατότητα απόσβεσης μέχρι ποσοστού εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) της δαπάνης με τους κατωτέρω οριζόμενους ετήσιους συντελεστές απόσβεσης:			
	α)	Λέβητες κεντρικής θέρμανσης φυσικού αερίου χυτοσίδηροι, θερμοσίφωνες αποθήκευσης καύσης φυσικού αερίου και μαγειρικές συσκευές καύσης φυσικού αερίου	2%	4%	
	β)	Λέβητες κεντρικής θέρμανσης φυσικού αερίου χαλύβδινοι, θερμοσίφωνες ταχείας ροής και συνδυασμένοι λέβητες, θερμοσίφωνες καύσης φυσικού	4,5%	6,5%	

		αερίου και ηλιακό θερμοσιφωνικό οικιακό σύστημα			
	γ)	Αυτόνομα θερμαντικά σώματα καύσης φυσικού αερίου, μαγειρικές συσκευές μεικτού τύπου (ηλεκτρικές και φυσικού αερίου) και ηλιακούς συλλέκτες	3%	5%	
δ)		Για επιστημονικά περιοδικά και συγγράμματα	100%		

Για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του παρόντος ως μηχανήματα και λοιπός μηχανολογικός ή τεχνικός εξοπλισμός παραγωγής θεωρούνται τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που αναφέρονται στις ακόλουθες διατάξεις του παρόντος:

α)		στις παραγράφους 1 (εκτός της υποπερίπτωσης αα' της περίπτωσης ε', των περιπτώσεων ι' και ια' κοινών υποπεριπτώσεων ββ' και δδ' της περίπτωσης ιβ'), 5, 7 (εκτός των περιπτώσεων α' και β'), 8 (εκτός της περίπτωσης β'), 9, 11, 12 και 14 (εκτός των περιπτώσεων α' και β') του άρθρου 4.			
β)		Στην περίπτωση β' της παραγράφου 15 του άρθρου 4, με την προϋπόθεση ότι αυτά τα πάγια περιουσιακά στοιχεία χρησιμοποιούνται άμεσα στην παραγωγική διαδικασία και			
γ)		στην παράγραφο 4 του άρθρου 6.			
		Για τον υπολογισμό των τακτικών αποσβέσεων με τη φθίνουσα μέθοδο οι κατώτεροι ή ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης που προβλέπονται για τη σταθερή μέθοδο από τις διατάξεις του παρόντος πολλαπλασιάζονται για κάθε πάγιο περιουσιακό στοιχείο με συντελεστή τρία (3).			
		Οι κατά την προηγούμενη παράγραφο προκύπτοντες συντελεστές αποσβέσεων της φθίνουσας μεθόδου υπολογίζονται επί του εκάστοτε υπολοίπου της αναπόσβεστης αξίας κάθε πάγιου περιουσιακού στοιχείου.			

		<p>Κατά τη διαχειριστική περίοδο που η αναπόσβεστη αξία των παγίων περιουσιών στοιχείων, μειωμένη με τις αποσβέσεις που αντιστοιχούν σε αυτή τη διαχείριση, είναι μικρότερη από το ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) της αξίας κτήσης, προσαυξημένης με τις δαπάνες προσθηκών ή βελτιώσεων, ή της αναπροσαρμοσμένης αξίας τους, ολόκληρο το ποσό της αναπόσβεστης αξίας δύναται να αποσβεσθεί σε αυτή τη διαχείριση.</p>		
--	--	--	--	--

Για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του παρόντος ως μηχανήματα και λοιπός μηχανολογικός ή τεχνικός εξοπλισμός παραγωγής θεωρούνται τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που αναφέρονται στις ακόλουθες διατάξεις του παρόντος:

α) Στις παραγράφους 1 (εκτός της υποπερίπτωσης αα' της περίπτωσης ε', των περιπτώσεων ι' και ια' κοιτών υποπεριπτώσεων ββ' και δδ' της περίπτωσης ιβ'), 5, 7 (εκτός των περιπτώσεων α' και β'), 8 (εκτός της περίπτωσης β'), 9, 11, 12 και 14 (εκτός των περιπτώσεων α' και β') του άρθρου 4.

β) Στην περίπτωση β' της παραγράφου 15 του άρθρου 4, με την προϋπόθεση ότι αυτά τα πάγια περιουσιακά στοιχεία χρησιμοποιούνται άμεσα στην παραγωγική διαδικασία και,

γ) Στην παράγραφο 4 του άρθρου 6.

Για τον υπολογισμό των τακτικών αποσβέσεων με τη φθίνουσα μέθοδο οι κατώτεροι ή ανώτεροι συντελεστές απόσβεσης που προβλέπονται για τη σταθερή μέθοδο από τις διατάξεις του παρόντος πολλαπλασιάζονται για κάθε 100 πάγιο περιουσιακό στοιχείο με συντελεστή τρία (3).

Οι κατά την προηγούμενη παράγραφο προκύπτοντες συντελεστές αποσβέσεων της φθίνουσας μεθόδου υπολογίζονται επί του εκάστοτε υπολοίπου της αναπόσβεστης αξίας κάθε πάγιου περιουσιακού στοιχείου.

Κατά τη διαχειριστική περίοδο που η αναπόσβεστη αξία αποσβέσεις που αντιστοιχούν σε αυτή τη διαχείριση, είναι μικρότερη από το ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) της αξίας κτήσης, προσαυξημένης με τις δαπάνες προσθηκών ή βελτιώσεων, ή της αναπροσαρμοσμένης αξίας τους, ολόκληρο το ποσό της αναπόσβεστης αξίας δύναται να αποσβεσθεί σε αυτή τη διαχείριση.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική Βιβλιογραφία:

1. ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ Γ. ΚΟΝΤΑΚΟΣ «Γενική Λογιστική», Έλλην, 2006
2. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ν. ΚΑΡΔΑΚΑΡΗΣ «Γενική Λογιστική Ι & ΙΙ Σύμφωνα με το Ε. Γ. Λ. Σ.» Έλλην, Αθήνα, 1997
3. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Ι. ΣΑΚΕΛΛΗΣ «Το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο» Α' τόμος, Βρύκους Ε. Ε., 1999
4. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΑΚΕΛΛΗΣ «Λογιστική Πληθωρισμού»
5. ΧΡΗΣΤΟΣ Β. ΝΑΟΥΜ «Εισαγωγή Στη Χρηματοοικονομική Λογιστική» Αθήνα, 1994
6. ΘΕΟΧΑΡΗΣ ΑΘ. ΜΠΑΛΗΣ «Σύγχρονη Χρηματοοικονομική Λογιστική» Β' τόμος, Αθήνα 2004
7. Δ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ «Σύγχρονη Γενική Λογιστική» Α' τόμος
8. ΟΙΚΟΝΟΜΑΚΗΣ Γ.-ΜΑΥΡΑΚΗΣ Α. ΟΕ <Λογιστικό γραφείο>

Πηγές Στο Διαδίκτυο:

1. www.fle.gr (Φόρο- Λογιστική Ενημέρωση)
2. www.epeaek.gr (Υπουργείο Εθνικής Παιδείας & Θρησκευμάτων)
3. www.e-gov.gr (Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση)
4. www.taxheaven.gr
5. www.e-forosimv.gr (Περιοδικό «ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΣ ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΟΣ & ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ»)
6. www.e-forologia.gr (Φορολογική Ενημέρωση)
7. www.karagiannisd.gr (Καθηγ. Λογιστικής-Κοστολόγησης Δ. Καραγιάννης)
8. www.reporter.gr
9. www.teihal.gr (ΤΕΙ Χαλκίδας)
10. www.stamoulis.gr (Εκδόσεις Αθ. Σταμούλης)

